

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

do projektu miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego gminy Międzychód – strefa przemysłowa
w rejonie drogi krajowej nr 24 w miejscowości Gorzyń

Autor opracowania:
Marcin Piernikowski

Poznań, styczeń 2016 r./wrzesień 2016 r.*

*uwzględnia zmiany wynikające z opinii RDOŚ oraz z decyzji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

I. WSTĘP.....	3
1. Podstawy formalno – prawne opracowania.....	3
2. Cele i zakres opracowania.....	3
3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	4
4. Źródła informacji wykorzystane w opracowaniu.....	4
II. OCENA AKTUALNEGO STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA..	5
1. Położenie obszaru badań.....	5
2. Aktualny stan zagospodarowania i użytkowania terenu.....	7
3. Charakterystyka fizjograficzna terenu.....	7
4. Wartości kulturowe.....	12
5. Ochrona prawna zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych.....	12
6. Stan, jakość i zagrożenia środowiska przyrodniczego.....	12
III. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU, JEGO GŁÓWNYCH CELACH I POWIĄZANIACH.....	15
1. Cele projektu planu miejscowego.....	15
2. Ustalenia projektu planu miejscowego.....	15
3. Powiązanie ustaleń projektu planu miejscowego z innymi dokumentami.....	16
4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu miejscowego.....	17
IV. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU MIEJSCOWEGO.....	18
V. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBŁU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM.....	18
VI. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ PROJEKTU MPZP NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA.....	22
1. Wpływ na klimat lokalny i zanieczyszczenie powietrza.....	22
2. Emitowanie hałasu.....	24
3. Oddziaływanie na krajobraz	26
4. Oddziaływanie na rzeźbę terenu, powierzchnię ziemi i glebę.....	27
5. Oddziaływanie na warunki gruntowo-wodne.....	29
6. Oddziaływanie na szatę roślinną i różnorodność biologiczną.....	31
7. Oddziaływanie na faunę.....	32
8. Oddziaływanie na zasoby naturalne	33
9. Oddziaływanie na walory Obszaru Chronionego Krajobrazu „H” Międzychód.....	33
10. Emitowanie promieniowania elektromagnetycznego.....	34
11. Oddziaływanie na dobra materialne i dziedzictwo kulturowe.....	34
12. Oddziaływanie na ludzi.....	35
13. Oddziaływanie transgraniczne.....	36
VII. ROZWIĄZANIA ZAPOBIEGAJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO, W TYM ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE	36
VIII. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	37
IX. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	39

I. WSTĘP

1. Podstawy formalno – prawne opracowania

Konieczność sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika przede wszystkim z zapisów:

- art. 51, ust. 1 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*¹;
- art. 17, pkt. 4 *Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*².

Prognoza jest sporządzana obowiązkowo do każdego projektu planu miejscowego lub jego zmiany chyba, że Burmistrz, po uzgodnieniu z niżej wymienionymi organami uzna, iż realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. W tym miejscu należy podkreślić, że odstępienie od strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której częścią jest prognoza oddziaływania na środowisko, w przypadku planu miejscowego może dotyczyć wyłącznie projektu planu stanowiącego niewielką modyfikację przyjętego już planu.

Następnie organ opracowujący projekt planu poddaje go wraz z prognozą opiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Organ opracowujący projekt planu bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko oraz opinie ww. organów, a także rozpatruje uwagi i wnioski zgłaszane z udziałem społeczeństwa.

W przedmiotowym opracowaniu wykorzystano również wymagania aktów prawnych związanych z ochroną środowiska i innych przepisów odrębnych.

2. Cel i zakres opracowania

Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona została dla potrzeb projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – strefa przemysłowa w rejonie drogi krajowej nr 24 w miejscowości Gorzyń.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w niniejszej prognozie uzgodniony został, zgodnie z art. 53 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu*

¹ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, ze zm.);

² Ustawa z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015 r. poz. 199, ze zm.).

*informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*¹, z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym.

Do głównych celów przedmiotowego opracowania należą:

- 1) diagnoza obecnego stanu i funkcjonowania środowiska;
- 2) określenie skutków wpływu realizacji ustaleń projektu mpzp na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego, na warunki życia i zdrowia ludzi oraz dobra materialne i dobra kultury;
- 3) przedstawienie możliwości rozwiązań alternatywnych eliminujących, bądź ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko.

Prognoza obejmuje obszar projektu planu wraz z terenami pozostającymi w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń tego planu.

W niniejszej pracy analizie i ocenie poddano projekt planu zawierający ustalenia realizacyjne oraz załącznik graficzny w skali 1 : 2000.

3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Na podstawie zebranych materiałów oraz szczegółowej wizji terenowej dokonano: analizy komponentów i cech środowiska przyrodniczego, oceny prawidłowości jego funkcjonowania, oceny stanu funkcjonowania oraz charakterystyki dotychczasowego zainwestowania badanego obszaru. Wnioski wynikające z ww. analiz skonfrontowano z ustaleniami projektu planu oraz przepisami prawa ochrony środowiska.

Podczas prac nad prognozą wykorzystano metodę indukcyjno-opisową, polegającą na łączeniu w całość zebranych informacji o środowisku i jego funkcjonowaniu. Zastosowano też metodę porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości.

4. Źródła informacji wykorzystane w opracowaniu

Prognozę oddziaływania na środowisko dotyczącą projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – strefa przemysłowa w rejonie drogi krajowej nr 24 w miejscowości Gorzyń sporządzono w oparciu o materiały archiwalne, publikacje mapowe, literaturę oraz własne obserwacje terenowe. W opracowaniu wykorzystano następujące materiały planistyczne i kartograficzne:

- 1) Projekt mpzp gminy Międzychód – strefa przemysłowa w rejonie drogi krajowej nr 24 w miejscowości Gorzyń, grudzień 2015 r.;
- 2) Mapa zasadnicza w skali 1: 1000;

- 3) Mapa glebowo-rolnicza dla obrębów Gorzyń i Skrzydlewo w skali 1 : 5000;
- 4) Mapa hydrograficzna, arkusz Międzychód N-33-128-B, w skali 1 : 50000;
- 5) Mapa sozologiczna, arkusz Międzychód N-33-128-B, w skali 1 : 50000;
- 6) Mapa geologiczna Polski – mapa utworów powierzchniowych, arkusz Świebodzin, w skali 1 : 200000;
- 7) Mapa obszarów głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony w skali 1 : 500000;
- 8) Mpszp gminy Międzychód dla części terenów położonych we wsiach Gorzyń, Skrzydlewo, Kamionna, Gralewo (Uchwała Nr XIX/181/2012 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 30 stycznia 2012 r.);
- 9) „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Międzychód”, 2010 r., ze zmianami.

Wnioski formułowano wykorzystując literaturę specjalistyczną i materiały niepublikowane, wśród których wyróżnić należy:

- 1) Karwacka G., Kijowska J., A. Kijowski, S. Żynda, 2002, „Komentarz do mapy sozologicznej w skali 1 : 50 000 arkusz N-33-128-B Międzychód”, Poznań;
- 2) Mojski J. E., 1977, „Objaśnienia do mapy geologicznej Polski arkusz Świebodzin w skali 1 : 200000, Wydawnictwo Geologiczne, Warszawa;
- 3) „Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w 2015 r.”, PIG, 2016, Poznań;
- 4) „Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2014”, WIOŚ, Biblioteka Monitoringu Środowiska, 2015, Poznań;
- 5) „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2015”, WIOŚ, kwiecień 2016, Poznań;
- 6) Ziętkowiak Z., 2003, „Komentarz do mapy hydrograficznej w skali 1 : 50 000 arkusz N-33-128-B Międzychód”, Poznań.

II. OCENA AKTUALNEGO STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

1. Położenie obszaru badań

1.1 Położenie w strukturze funkcjonalno – przestrzennej gminy

Analizowany obszar, dla którego sporządzony został projekt planu zajmuje powierzchnię około 78 ha i położony jest w centralnej części gminy Międzychód, przy drodze krajowej nr 24,

na granicy obrębów Gorzyń i Skrzydlewo. Granice projektu planu wyznaczają od zachodu – nieczynna linia kolejowa nr 373 Międzychód – Zbąszyń, od północy – droga krajowa nr 24, od wschodu – droga powiatowa nr 1719P Międzychód-Dzięcielina-Skrzydlewo, a od południa tereny otwarte w postaci pól, łąk i częściowo lasów.

Obowiązujące „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Międzychód” oznacza analizowany obszar w większości jako teren zabudowy techniczno-produkcyjnej. Północny i wschodni fragment oznaczony został natomiast w studium jako tereny rolne, łąki i pastwiska, częściowo z możliwością lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Ponadto w południowej części planu, na rysunku studium wskazano przebieg planowanej drogi klasy zbiorczej lub lokalnej, w części wschodniej istniejącą drogę klasy zbiorczej lub lokalnej, a w części północnej istniejącą drogę klasy głównej ruchu przyspieszonego. Studium wskazuje również przebieg magistralnych sieci infrastruktury technicznej wraz z ich strefami ochronnymi tj. dwa rurociągi naftowe, gazociąg wysokiego ciśnienia, napowietrzną linię elektroenergetyczną 110 kV.

1.2 Położenie geograficzne

Według podziału Polski na jednostki fizycznogeograficzne (J. Kondracki, 2001), badany teren położony jest w mezoregionie – Pojezierze Poznańskie (315.51), należącym do makroregionu Pojezierze Wielkopolskie (315.5).

Natomiast zgodnie z podziałem geomorfologicznym Niziny Wielkopolskiej (B. Krygowski, 1961) przedmiotowy obszar należy do subregionu Pagórki Międzyrzecko – Pniewskie (VIII₁), będącego częścią regionu Wysoczyzna Poznańska (VIII).

1.3 Położenie w ponadlokalnym oraz lokalnym systemie powiązań przyrodniczych

Ważnym elementem w krajobrazie gminy Międzychód jest dolina rzeki Warty, która dzieli ją na dwie różne krajobrazowo części. Obszar lewobrzeżny, w obrębie którego zlokalizowany jest przedmiot niniejszych analiz, stanowi wysoczyzna (wzgórza moreny czołowej) urozmaicona rynnami polodowcowymi, często wypełnionymi wodą z towarzyszącymi terenami podmokłymi. W tej części gminy znajduje się najwyższe wzniesienie – Królewska Góra koło Gorzycka (116 m n.p.m.) oraz dolina rzeki Kamionki wyróżniająca się szczególnymi walorami przyrodniczymi.

Omawiany teren położony jest w granicach struktur tworzących projektowany krajowy system obszarów chronionych. Dzięki położeniu nad Wartą, stanowiącą korytarz ekologiczny o znaczeniu międzynarodowym, gmina wchodzi w skład krajowej sieci ekologicznej ECONET –

PL. Przedmiot analiz znajduje się na obszarze węzłowym o randze międzynarodowej – obszar międzyszyński (5M).

Ponadto o dużej wartości przyrodniczej gminy świadczą liczne formy ochrony przyrody ustanowione w jej granicach. Występują tu: park krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne oraz obszary Natura 2000.

Analizowany teren położony jest jedynie w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu „H” Międzychód.

2. Aktualny stan zagospodarowania i użytkowania terenu

Obszar objęty opracowaniem stanowią tereny niezagospodarowane i niezainwestowane, użytkowane rolniczo. Większe skupiska zadrzewień występują jedynie w rejonie skrzyżowania drogi krajowej z drogą powiatową oraz w południowo-zachodniej części obszaru planu.

Wzdłuż północnej granicy planu, w jego obrębie, przebiega fragment drogi krajowej nr 24, a wzdłuż granicy wschodniej fragment drogi powiatowej nr 1719P Międzychód-Dzięcielina-Skrzydłowo. Ponadto w centralnej części południkowo zlokalizowana została napowietrzna linia elektroenergetyczna 110 kV, w zachodniej części również południkowo przebiega podziemny gazociąg wysokiego ciśnienia DN 100, a wzdłuż drogi krajowej równoleżnikowo usytuowane zostały dwa rurociągi naftowe (ropociąg „Przyjaźń”) wraz z dwoma kablami światłowodowymi.

3. Charakterystyka fizjograficzna terenu

3.1. Rzeźba i geomorfologia terenu

Pagórki Międzyszyński – Pniewskie, w obrębie których położony jest analizowany teren stanowią obszar wysoczyzny. Są to głównie morena denna płaska i pagórkowata. Wysokości bezwzględne powierzchni morenowej dennej oscylują w granicach 70 – 100 m n.p.m.

Obszar opracowania odznacza się dość urozmaiconym ukształtowaniem terenu. Cały obszar jest dość mocno pofałdowany. Rzędne wahają się tu w przedziale od 60,1 m n.p.m. do 77,3 m n.p.m. Teren wznosi się z południowego wschodu oraz północnego zachodu w kierunku centralnym, gdzie w rejonie napowietrznej linii elektroenergetycznej osiąga swoją kulminację tj. 77,3 m n.p.m.

Większe około 3-metrowe zagłębienie występuje w północno-wschodniej części, w rejonie skrzyżowania ulic krajowej i powiatowej. Jest ono w większości zadrzewione.

3.2. *Budowa geologiczna i litologia*

Rozpatrywany teren, objęty planem miejscowym znajduje się w zasięgu monokliny przedsudeckiej, pokrytej grubą warstwą kenozoiku.

W budowie geologicznej wyróżnia się tu kompleksy skał paleozoicznych, mezozoicznych i trzeciorzędowych oraz pokrywające je osady czwartorzędowe. Łączna miąższość osadów trzeciorzędowych reprezentowanych głównie przez żwiry i iły poznańskie, waha się w granicach 8 – 200 m. Ich powierzchnia jest bardzo urozmaicona, poprzecinana licznymi głębokimi rynnami erozyjnymi.

Utwory czwartorzędowe, wg mapy geologicznej Polski arkusz Świebodzin, na większości obszaru opracowania reprezentowane są przez wytworzone w neoplejstocenie gliny zwałowe. Jedynie we wschodnim i południowo-zachodnim fragmencie występują piski i żwiry wodnolodowcowe, powstałe podczas fazy leszczyńskiej zlodowacenia północnopolskiego.

3.3. *Surowce naturalne*

Na obszarze objętym niniejszym opracowaniem nie występują żadne udokumentowane złoża kopalin.

Obejmuje go natomiast koncesja na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego „Międzyrzecz”³.

3.4. *Wody powierzchniowe*

Na przedmiotowym obszarze nie występują żadne wody płynące ani zbiorniki wodne. Przez teren opracowania przechodzi dział wodny III rzędu, przez co obszar objęty planem zlokalizowany jest w dwóch zlewniach – zlewni Strugi Dormowskiej i zlewni Kamionki.

3.5. *Wody podziemne*

Wg Ramowej Dyrektywy Wodnej (2000/60/WE), będącej ogólnym aktem prawnym, który określa jako swój główny cel zapobieganie dalszemu pogarszaniu oraz ochronę i poprawę jakości środowiska wodnego państw UE, cała gmina Międzychód należy do obszaru jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 42.

Zgodnie z Mapą Hydrogeologiczną Polski w skali 1 : 200 000, omawiany obszar znalazł się w obrębie regionu szczecińskiego (I), w wydzielonym rejonie Wierzbna-Międzychodu (Ic). W tym regionie główny użytkowy poziom wodonośny wykształcony został w utworach trzeciorzędowych na głębokości 90-120 m.

Teren objęty analizą położony jest w zasięgu trzeciorzędowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 146 „Subzbiornik Jezioro Bytyńskie – Wronki –Trzciel”. Jest to zbiornik porowy o średniej głębokości utworów wodonośnych 180 m. Jego powierzchnia wynosi 750 km², a szacunkowe zasoby dyspozycyjne 20 tys. m³/dobę. Dla GZWP nr 146, w omawianym rejonie, nie zostały wyznaczone żadne obszary ochronne.

Według Mapy Hydrograficznej arkusz Międzychód w skali 1 : 50 000, zwierciadło wód gruntowych na większości omawianego obszaru występuje głęboko, tzn. poniżej 5 m ppt. W południowej części poziom wód gruntowych jest nieco wyższy, gdyż zalegają one na poziomie między 2-5 m ppt, natomiast w części wschodniej jeszcze płycej na poziomie między 1-2 m ppt. Najwyżej zwierciadło wód gruntowych występuje w północno-wschodnim fragmencie opracowania, gdzie zalegają one do 1 m ppt.

Zasilanie wód podziemnych odbywa się w okresie wiosennym, w czasie roztopów. Później obserwuje się trwałą tendencję do spadku zwierciadła wód podziemnych.

3.6. Warunki glebowe

Z mapy glebowo-rolniczej w skali 1 : 5000 wynika, że teren opracowania jest dość zróżnicowany zarówno pod względem typów gleb i kompleksów ich rolniczej przydatności, jak również pod względem klas bonitacyjnych.

W granicach analizowanego obszaru zdecydowanie dominują gleby pseudobielicowe wytworzone z glin, które charakteryzują się znacznym spiaszczeniem i przeważnie wykazują skład mechaniczny piasku gliniastego lekkiego, rzadziej piasku słabogliniastego. Miąższość poziomu próchnicznego wynosi 25 cm, a zawartość w nim próchnicy od 1,5 do 1,7 %. Są to gleby kwaśne lub lekko kwaśne, średnio zasobne w fosfor, a ubogie w potas i magnez. W głąb profilu wzrasta odczyn pH. Gleby te zaliczono do kompleksu czwartego, piątego lub szóstego przydatności rolniczej tj. kolejno do kompleksów żyniego bardzo dobrego, żyniego dobrego i żyniego słabego. Największy obszar pokrywa kompleks żyni dobry, który obejmuje gleby lekko kwaśne i ubogie w przyswajalne dla roślin składniki pokarmowe, okresowo suche, wymagające systematycznego nawożenia. Wysokość plonów zależy głównie od ilości opadów. Kompleks ten obejmują gleby zaliczone do klasy bonitacyjnej IVa tj. do gleb ornych średniej jakości.

Mniejszą część pokrywa kompleks żyni bardzo dobry, zlokalizowany w części wschodniej planu, przy drodze krajowej nr 24. Zalicza się do niego najlepsze gleby lekkie, które charakteryzują się mniej trwałą strukturą, są głębiej wylugowane z węglanów i uboższe

³ Koncesja Międzyrzecz Nr 65/98/p z dnia 07.08.1998 r. – ważna do dnia 17.08.2015 r.

w makroelementy niż gleby kompleksów od 1. do 3. Przy zachowaniu wysokiego stopnia kultury i stosowaniu właściwych zabiegów agrotechnicznych można uprawiać na nich wszystkie rośliny uprawne. Pod względem bonitacyjnym jest to klasa IIb tj. gleby średnio dobre.

We wschodniej i zachodniej części opracowania występują natomiast gleby brunatne wylugowane i kwaśne, wykształcone na piaskach słabogliniastych, podścielanych glinami lekkimi. Zaliczono je do szóstego kompleksu przydatności rolniczej tj. kompleksu żytniego słabego, który charakteryzuje się bardzo małą zdolnością zatrzymywania składników pokarmowych i wodnych. Są bardzo skłonne do przesychania i stanowią słabe siedliska dla upraw polowych. Wysokość plonów uzależniona jest od ilości opadów, miąższości poziomu orno-próchniczego, zawartości próchnicy, odczynu i nawożenia. Pod względem bonitacyjnym gleby te zakwalifikowano do klasy IVb oraz V tj. do gleb ornych średniej jakości (gorszych) oraz gleb słabych.

Ponadto we wschodnim fragmencie występują gleby brunatne właściwe, które w górnej części profilu wykazują odczyn zbliżony do obojętnego, a w dolnej często alkaliczny. Poziom próchniczny miąższości ponad 25 cm, o zabarwieniu szarobrunatnym, zawiera ponad 2% próchnicy. Węglan wapnia występuje w tych glebach płytko, najczęściej od 60 cm. W omawianym przypadku skałami macierzystymi dla gleb brunatnych były gliny lekkie, podścielane piaskami luźnymi. Zakwalifikowano je do trzeciego kompleksu przydatności rolniczej tj. do kompleksu pszennego wadliwego, reprezentowanego przez gleby wadliwe, ze względu na okresowy niedobór wody.

3.7. Szata roślinna i fauna

Szata roślinna na analizowanym obszarze jest bardzo uboga i monotonna. Dominującą formację roślinną omawianego terenu stanowią pola uprawne. Pola te są siedliskami odpowiednimi przede wszystkim do produkcji żyta, ziemniaków, łubinu i seradeli. Sporadycznie można uprawiać na nich mniej wymagające odmiany pszenicy.

Uprawą polowym towarzyszy roślinność segetalna, do której należą głównie chwasty m.in. mak polny, chaber bławatek, perz właściwy czy wyka. Stosowanie środków chemicznych i nowych technik upraw powoduje jednak zanikanie zbiorowisk segetalnych.

Zadrzewienia występują w północno-wschodniej części opracowania, w rejonie skrzyżowania ulic krajowej i powiatowej. Na powierzchni około 2,8 ha rosną głównie topole, brzozy brodawkowate, olchy czarne, itp. Ponadto wzdłuż drogi krajowej nr 24, po obu jej stronach nasadzone zostały regularne szpalery drzew.

Jedyny grunt leśny zlokalizowany jest natomiast w południowo-zachodnim fragmencie obszaru objętego planem. Las zajmuje tu powierzchnię 0,5 ha i składa się głównie z drzewostanu sosnowego.

Ze względu na fakt, że głównym zbiorowiskiem są pola uprawne, świat zwierząt reprezentowany jest głównie przez drobne ssaki i ptaki polne. Potencjalnymi ssakami owadożernymi na tych terenach są jeż oraz kret. Ponadto, biorąc pod uwagę dalsze sąsiedztwo od południa i zachodu dużych kompleksów leśnych, stwierdzić należy potencjalne występowanie zwierzyny leśnej, jak: sarna, dzik, lis, jenot czy borsuk, mogące szukać tu pożywienia.

Na podstawie analiz posiadanych materiałów ani podczas wizji w terenie nie stwierdzono występowania żadnych dziko występujących gatunków roślin, zwierząt lub grzybów objętych ochroną gatunkową, na mocy przepisów odrębnych. Potencjalnie mogą tu natomiast występować jeż, objęty ścisłą ochroną gatunkową oraz kret, objęty ochroną częściową.

3.8. *Klimat lokalny*

Według podziału rolniczo-klimatycznego Polski R. Gumińskiego (1948 r.) obszar opracowania położony jest w dzielnicy bydgoskiej (VI). Charakteryzuje się ona: ponad 100 dniami z przymrozkami, średniorocznymi opadami wynoszącymi ok. 550 mm oraz czasem trwania pokrywy śnieżnej od 40 do 60 dni. Średnia temperatura powietrza w styczniu wynosi – 1, 5° C, a w lipcu 17, 7° C. Długość okresu wegetacyjnego wynosi przeciętnie 210 – 215 dni.

W podziale Niziny Wielkopolskiej na regiony klimatyczne A. Wosia (1994), obszar objęty opracowaniem znajduje się w Regionie Dolnej Warty. Charakteryzuje się on największą na tle innych regionów częstością występowania pogody cieplej z bardzo dużym zachmurzeniem (88 dni), a także najmniejszą frekwencją dni z pogodą ciepłą i słoneczną. Poza tym często pojawiają się tu również dni z pogodą chłodną (średnio 41 dni).

Wg danych z posterunku opadowego IMGW, zlokalizowanego w Gorzynie, opad średni w latach 1961 – 2000 wynosił 561 mm. Roczny rytm opadów wskazuje istnienie maksimum w lipcu. Natomiast najniższe opady występują w półroczu zimowym (luty). Na analizowanym terenie dominują wiatry z sektora zachodniego.

Obszar opracowania charakteryzuje się topoklimatem terenów użytkowanych rolniczo. Występują tu dobre warunki termiczne, równomierne nasłonecznienie, mała wilgotność powietrza i dobre przewietrzanie.

4. Wartości kulturowe

Na badanym terenie nie występują żadne obiekty wpisane do rejestru zabytków ani zewidencjonowane stanowiska archeologiczne.

5. Ochrona prawna zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych

Cały analizowany teren położony jest w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu „H” Międzychód, powołanego Rozporządzeniem Nr 12 Wojewody Gorzowskiego z dnia 24 listopada 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Gorzowskiego Nr 20, poz. 266), zmienionego Rozporządzeniem Nr 18/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 20 lipca 2007 r. Obszar ten pełni funkcję ochronną dla Pszczewskiego Parku Krajobrazowego i czterech rezerwatów przyrody. Ponad połowę powierzchni obszaru zajmują lasy na słabych siedliskach boru świeżego i boru suchego. Teren ten charakteryzuje duża liczba jezior i urozmaicona rzeźba.

Poza ww. OChK nie ustanowiono tu żadnych innych form ochrony przyrody, wymienionych w art. 6 *Ustawy o ochronie przyrody*⁴.

W północno-zachodniej części opracowania, w rejonie drogi krajowej nr 24 występują grunty rolne stanowiące użytki rolne klas IIb o powierzchni 6,64 ha, które podlegają ochronie na mocy art. 7 ust. 2 pkt 1 *Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych*⁵.

Ponadto w południowo-zachodnim fragmencie obszaru objętego planem występują grunty leśne o powierzchni 0,5 ha, które również chronione są art. 7 ust. 2 pkt 5 *Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych*⁵.

Żadne obiekt nie podlegają natomiast ochronie na podstawie *Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*⁶.

6. Stan, jakość i zagrożenia środowiska przyrodniczego

6.1. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego

Zbiornicze zestawienie klasyfikacji dla strefy wielkopolskiej, obejmującej gminę Międzychód, dla poszczególnych zanieczyszczeń (SO₂, NO₂, PM_{2,5}, PM₁₀, Pb, CO, As, Cd, Ni, C₆H₆, B(a)P oraz O₃), dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla ochrony zdrowia, według rocznej oceny jakości powietrza za 2015 r., przedstawia tabela nr 1.

⁴ Ustawa z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2015, poz. 1651, ze zm.)

⁵ Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2015 r. Nr 909, ze zm.)

⁶ Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2014 r. poz. 1446, ze zm.)

Tabela 1. Ocena jakości powietrza dla strefy wielkopolskiej w 2015 r.

Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń											
SO ₂	NO ₂	PM _{2,5}	PM ₁₀	BaP	C ₆ H ₆	CO	As	Pb	Cd	Ni	O ₃
A	A	C	C	C	A	A	A	A	A	A	A

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2015”, WIOŚ, 2016, Poznań.

Jak wynika z powyższej tabeli większość badanych zanieczyszczeń zaliczono, w trójstopniowej skali: A, B, C, do klasy A, co oznacza, że poziom poszczególnych stężeń zanieczyszczeń w analizowanej strefie nie przekracza odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych.

Odnotowano natomiast przekroczenia poziomów dopuszczalnych stężenia pyłu PM₁₀ i PM_{2,5} oraz poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu, co spowodowało zaliczenie strefy do klasy C. W obrębie strefy należy zidentyfikować obszary przekraczania wartości dopuszczalnych. Przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM₁₀ dotyczyły wyłącznie stężeń 24-godzinnych. Nie były przekraczane stężenia średnie dla roku. Należy podkreślić, że w okresie, do którego odnosi się przeprowadzana ocena, na stanowiskach pomiarowych pyłu PM₁₀ w sezonie letnim nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnego poziomu substancji. Z przebiegu rocznej serii pomiarów odczytać można wyraźną sezonową zmienność stężeń pyłu PM₁₀ (wyższe w okresie zimnym, niższe w sezonie letnim). Można zatem przypuszczać, że powodem przekroczeń w sezonie grzewczym jest niska emisja z sektora komunalno-bytowego, wpływająca na wyraźne pogorszenie warunków aerosanitarnych w miastach i na terenach do nich przyległych.

Ponadto w przypadku celu długoterminowego stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej 120 µg/m³ ozonu w odniesieniu do najwyższej wartości stężeń 8-godzinnych spośród średnich kroczących w roku kalendarzowym. Odnosząc otrzymane wyniki do celu długoterminowego dla ozonu strefę wielkopolską zaliczono do klasy D2. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego wyznaczono na rok 2020.

Pod kątem ochrony roślin strefę wielkopolską, do której należy gmina Międzychód, ocenianą dla dwutlenku siarki, tlenków azotu i ozonu zaliczono do klasy A, co oznacza, że nie odnotowano przekroczenia dopuszczalnego poziomu tych substancji. Natomiast ocenianą dla ozonu, ze względu na przekroczony poziom celu długoterminowego strefę zakwalifikowano dodatkowo do klasy D2.

Zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia wiąże się z koniecznością wyznaczenia obszarów przekroczeń i zakwalifikowanie strefy do opracowania programu

ochrony powietrza (POP). W przypadku ozonu program naprawczy mający na celu osiągnięcie poziomu docelowego substancji w powietrzu przygotowuje się dla tych stref, dla których jest to możliwe technicznie i uzasadnione ekonomicznie.

Wyniki powyższe nie powinny być jednak utożsamiane ze stanem jakości powietrza na obszarze całej strefy. Klasa C może oznaczać lokalny problem związany z daną substancją.

Obecnie na stan powietrza atmosferycznego na badanym terenie wpływać może sąsiedztwo drogi krajowej nr 24, duże połacie terenów biologicznie czynnych użytkowanych rolniczo oraz brak w najbliższym otoczeniu zwartej zabudowy, która mogłaby być potencjalnym źródłem emisji niskiej.

6.2. *Zagrożenie klimatu akustycznego*

Na analizowanym obszarze ani w jego najbliższym otoczeniu nie występują żadne drogi o dużym natężeniu ruchu oraz zakłady przemysłowe, które mogłyby wpłynąć na pogorszenie komfortu akustycznego w środowisku.

Północną granicę opracowania stanowi natomiast fragment drogi krajowej nr 24. Jak wynika z generalnego pomiaru ruchu na drogach krajowych, wykonanego w 2010 r. przez GDDKiA, średni dobowy ruch w punkcie pomiarowym na drodze krajowej nr 24, na odcinku Kwilcz-Gorzyń w miejscowości Kamionna, wynosił 9372 pojazdów silnikowych ogółem, w tym 5808 samochodów osobowych, 3458 samochodów ciężarowych oraz 64 autobusów. Należy zatem stwierdzić, że natężenie ruchu, w porównaniu do innych dróg krajowych było średnie, jedne z mniejszych na drogach krajowych w Wielkopolsce. W 2005 r. średni dobowy ruch na tym samym odcinku DK nr 24 wynosił 8891 pojazdów silnikowych. Wzrost natężenia ruchu w przeciągu 5 lat jest zatem niewielki.

Ponadto zachodnią granicę planu stanowi linia kolejowa nr 373, łącząca stację Międzychód ze stacją Zbąszyń, która mogłaby stanowić potencjalne źródło hałasu komunikacyjnego. Jednak w 1987 r. na całej linii zawieszono kursowanie pociągów pasażerskich, a w 1992 r. również pociągów towarowych. W chwili obecnej ww. linia kolejowa jest nieprzejezdna.

6.3. *Zanieczyszczenie środowiska wodnego*

Badania jakości wód podziemnych prowadzone były przez Państwowy Instytut Geologiczny, w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego. Zakres badań obejmował takie wskaźniki jak: odczyn, temperatura, przewodność, tlen rozpuszczony, ogólny węgiel organiczny, amoniak, azotyny, azotany, ołów, żelazo, mangan, chlorki, fosforany, itp. Podczas

ww. badań w ostatnich latach nie wyznaczono jednak żadnych punktów pomiarowo-kontrolnych w granicach JCWPd nr 42, na terenie gminy Międzychód.

Z danych publikowanych przez Inspekcję Ochrony Środowiska wynika natomiast, iż stan chemiczny wód JCWPd nr 42 w 2012 r. określony został jako dobry, podobnie jak stan ilościowy wód (w roku 2010 i 2012). Jednocześnie JCWPd nr 42 nie została zakwalifikowana do jednolitej części wód podziemnych zagrożonej nieosiągnięciem dobrego stanu.

Teren objęty opracowaniem nie został również zaliczony do obszarów szczególnie narażonych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych.

Analizowany obszar nie posiada obecnie możliwości podłączenia do kanalizacji sanitarnej, co w przypadku zabudowy zwiększa ryzyko zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego.

6.4. Pola elektromagnetyczne

Jedynym emitorem promieniowania elektromagnetycznego na omawianym terenie oraz w jego najbliższym otoczeniu jest przebiegająca południkowo przez centralną część obszaru objętego planem napowietrzana linia elektroenergetyczna 110 kV.

III. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU, JEGO GŁÓWNYCH CELACH I POWIĄZANIACH

1. Cele projektu planu miejscowego

Głównym celem sporządzenia analizowanego dokumentu jest wyznaczenie nowych terenów przeznaczonych do rozwoju funkcji produkcyjno-usługowych w gminie Międzychód.

Projekt planu ma zatem ustalić przeznaczenie oraz sposób zagospodarowania i zabudowy terenów, poprzez dostosowanie funkcji, struktury zabudowy i intensywności zagospodarowania do uwarunkowań przestrzennych, przyrodniczych oraz infrastrukturalnych analizowanego fragmentu gminy.

2. Ustalenia projektu planu miejscowego

Struktura funkcjonalna wskazana w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – strefa przemysłowa w rejonie drogi krajowej nr 24 w miejscowości Gorzyń jest dość monotonna. Przedmiotem ustaleń ww. projektu są:

- teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów lub zabudowy usługowej – P/U;

- tereny rolnicze – **R**;
- teren lasu – **ZL**;
- tereny dróg publicznych – **KD-GP** i **KD-L**;
- teren drogi wewnętrznej – **KDW**.

Jedynym terenem przeznaczonym pod zabudowę jest teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów lub zabudowy usługowej (P/U), zajmujący prawie 37 ha, co stanowi 47% powierzchni planu. Jest to obszar obecnie niezainwestowany i niezabudowany, zajęty przez pola uprawne. W zakresie parametrów i wskaźników intensywności kształtowania zabudowy, dla terenu P/U ustalono: maksymalną powierzchnię zabudowy do 60% powierzchni działki budowlanej, minimalną powierzchnię biologicznie czynną nie mniejszą niż 20% działki budowlanej, wysokość budynków i wiat nie większą niż 15 m i 2 kondygnacje, a w strefie zwiększonej wysokości oraz dla budowli, urządzeń lub instalacji przemysłowych do 25 m.

Ponadto w projekcie planu wyznaczono 3 tereny rolnicze (R), obejmujące łącznie 33 ha, czyli 42% analizowanego obszaru oraz jeden istniejący teren lasu (ZL). Na terenach R ustalono zagospodarowanie i użytkowanie rolnicze, zakazując jednocześnie lokalizacji budynków. Ponadto dopuszczono zalesienie gruntów rolnych oraz lokalizację budowli rolniczych.

Pozostałe 8 ha przeznaczone zostało pod tereny komunikacji. Większą ich część stanowi istniejąca droga krajowa nr 24 (KD-GP) oraz istniejąca droga powiatowa (1KD-L). Ponadto w celu właściwej obsługi terenu P/U zaplanowano nową, 18-metrową drogę publiczną klasy lokalnej 2KD-L.

Ze względu na przebieg magistralnych i przesyłowych sieci infrastruktury, projekt planu zawiera liczne ograniczenia dla planowanej zabudowy i zagospodarowania terenów.

3. Powiązanie ustaleń projektu planu miejscowego z innymi dokumentami

Stosownie do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* zapisy projektu planu miejscowego (część tekstowa i graficzna) muszą być zgodne z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a rada gminy uchwała plan miejscowy lub jego zmianę dopiero po stwierdzeniu jego zgodności z ustaleniami studium. Studium, o którym mowa powyżej sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

Projekt planu zachowuje, zapisaną w zmianie „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Międzychód” podstawową funkcję analizowanego obszaru tj. zabudowę techniczno-produkcyjną, z możliwością lokalizacji zabudowy usługowej

i zieleni towarzyszącej, z dopuszczeniem zachowania dotychczasowego użytkowania i przeznaczenia terenów rolniczych oraz tereny rolne, łąki i pastwiska.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że analizowany projekt planu nie musi być powiązany i zgodny z celami i zakazami, które zostały ustalone w *Rozporządzeniu nr 18/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 20 lipca 2007 r. w sprawie Międzychodzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu*. Wynika to z prawomocnego wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu⁷, który stwierdza nieważność ww. rozporządzenia i określa, że zaskarżone rozporządzenie nie może być wykonane. Wynika to ze stwierdzenia naruszenia art. 23 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody tzn. zaniechania przez organ wydający akt prawa miejscowego uzgodnienia aktu z organami do tego upoważnionymi (w tym przypadku właściwymi radami gmin). Reasumując należy stwierdzić, że na podstawie art. 153 ww. ustawy przedmiotowy obszar chronionego krajobrazu stał się obszarem chronionego krajobrazu w rozumieniu tej ustawy, jednakże ze względu na zaniechanie uzgodnienia z radami gmin Rozporządzenia Wojewody Wielkopolskiego nie obowiązują na nim żadne zakazy.

4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu miejscowego

Obecnie poszczególne komponenty środowiska obszaru objętego projektem planu charakteryzują się stosunkowo niskimi walorami przyrodniczymi. Pomimo braku zabudowy, stanowi on obszar przekształcony przez człowieka w wyniku intensywnego rolniczego użytkowania.

Przy założeniu zachowania dotychczasowego rolniczego użytkowania omawianego obszaru, spodziewać się można utrzymania agrocenozy pól uprawnych, charakteryzującej się obniżoną różnorodnością biologiczną, mniejszymi zdolnościami samoregulacji i regeneracji, a także niższą odpornością na choroby i działanie szkodników. W obrębie terenów rolniczych omawianego obszaru różnorodność gatunkowa – zarówno fitocenozy i zoocenozy – zapewniana będzie jedynie dzięki występowaniu stosunkowo niewielkich skupisk zieleni śródpolnej oraz powierzchni nieużytkowanych rolniczo, tj. miedze, przydrożne rowy, pojedyncze zadrzewienia.

Spodziewać się można również pewnego zagrożenia zanieczyszczenia gleb i wód podziemnych nawozami i środkami ochrony roślin. Wartość środowiska przyrodniczego terenów rolniczych zależy w znacznym stopniu od sposobu prowadzenia gospodarki rolnej, zwłaszcza w zakresie stosowania nawozów oraz środków ochrony roślin. Gospodarka rolna stanowi zagrożenie dla jakości wód i gleb, a tym samym dla roślin, zwierząt i ludzi. Skutkiem użycia

⁷ IV S.A./Po 1279/11 – Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 19 kwietnia 2012 r.

nawozów mineralnych, organicznych, chemicznych środków ochrony roślin w nieodpowiednich terminach lub w nadmiarze może być skażenie wód gruntowych azotanami lub środkami chemicznymi, zakwaszenie gleb, a także degradacja gleb w wyniku erozji.

Pozytywnym aspektem odstąpienia od realizacji ustaleń planu miejscowego i utrzymania rolniczego użytkowania będzie pozostawienie znacznych powierzchni biologicznie czynnych, zachowanie bazy pokarmowej dla zwierząt żerujących na terenach rolniczych oraz brak ingerencji w rzeźbę terenu i warunki gruntowo-wodne, powodowanych lokalizacją nowej zabudowy, a zwłaszcza jej podziemnych kondygnacji oraz realizacją nowej infrastruktury drogowej i technicznej.

IV. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU MIEJSCOWEGO

Podczas wizji w terenie oraz po analizie archiwalnych dokumentów planistycznych, środowiskowych i przyrodniczych, stwierdzić można, że jednym z problemów ochrony środowiska istotnym, z punktu widzenia projektu planu miejscowego może być hałas komunikacyjny związany z ruchem samochodowym na drodze krajowej nr 24, który jednak obecnie w analizowanym obszarze, nie powoduje uciążliwości dla ludzi, gdyż obszar ten jest wolny od zabudowy, użytkowany rolniczo, zatem nie można mówić o przekroczeniach dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Kolejnym potencjalnym problemem ochrony środowiska w analizowanym przypadku jest napowietrzna linia elektroenergetyczna 110 kV, będąca emitorem pól elektromagnetycznych.

V. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM

Akcesja Polski do Unii Europejskiej nałożyła na Polskę nowe obowiązki, wynikające z konieczności dostosowania prawa polskiego do regulacji unijnych. Ochrona środowiska wraz z Traktatem z Maastricht (1991) włączona została przez Wspólnoty Europejskie do spisu ich stałych zadań, dla których określono cele działań zapobiegawczych i regulujących. Obecnie prawo Unii Europejskiej regulujące ochronę środowiska liczy sobie kilkaset aktów prawnych, obejmujących dyrektywy, rozporządzenia, decyzje i zalecenia.

Do dokumentów rangi międzynarodowej (wspólnotowej), formułujących cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – strefa przemysłowa w rejonie drogi krajowej nr 24 w miejscowości Gorzyń, zaliczyć można:

- Dyrektywę Rady z dnia 21 maja 1991 r. *dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych* (91/271/EWG), nakładającą na Państwa Członkowskie wymóg wyposażenia aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych – realizowany w projekcie planu poprzez nakaz odprowadzania ścieków przemysłowych i bytowych do sieci kanalizacji sanitarnej, z dopuszczeniem do czasu jej realizacji, do zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe;
- Dyrektywę Rady z dnia 27 września 1996 r. *w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza* (96/62/WE), nakładającą na Państwa Członkowskie obowiązek utrzymania jakości powietrza tam, gdzie jest ona dobra, oraz jej poprawie w pozostałych przypadkach, realizowany w projekcie planu poprzez nakaz stosowania w celach grzewczych lub technologicznych paliw charakteryzujących się jak najniższymi wskaźnikami emisji substancji, w tym: paliw gazowych, paliw płynnych, energii elektrycznej, alternatywnych źródeł energii lub kotłów na paliwo stałe stosujące technologię zapewniającą minimalne wskaźniki emisji gazów i pyłów.

Na szczeblu krajowym cele ochrony środowiska ustanawiają strategiczne dokumenty rządowe: „II Polityka Ekologiczna Państwa” oraz „Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”. Oba te dokumenty respektują zapisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r., mówiące o konieczności zapewnienia przez Rzeczypospolitą Polską ochrony środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju oraz konieczności zapewnienia przez władze publiczne bezpieczeństwa ekologicznego współczesnemu i przyszłym pokoleniom.

II Polityka Ekologiczna Państwa mówi, że wiodącą zasadą polityki ekologicznej państwa jest zasada zrównoważonego rozwoju, ustanowiona w ramach Konferencji Narodów Zjednoczonych w Rio de Janeiro w 1992 r. Podstawowym założeniem zrównoważonego rozwoju jest takie prowadzenie polityki i działań w poszczególnych sektorach gospodarki i życia społecznego, aby zachować zasoby i walory środowiska w stanie zapewniającym trwałe, nie doznające uszczerbku, możliwości korzystania z nich zarówno przez obecne jak i przyszłe pokolenia, przy jednoczesnym zachowaniu trwałości funkcjonowania procesów przyrodniczych oraz naturalnej różnorodności biologicznej na poziomie krajobrazowym, ekosystemowym, gatunkowym i genowym. Istotą zrównoważonego rozwoju jest równorzędne traktowanie racji społecznych, ekonomicznych i ekologicznych, co oznacza konieczność integrowania zagadnień ochrony środowiska z polityką w poszczególnych dziedzinach gospodarki.

Cele szczegółowe polityki ekologicznej państwa ujęto w dwóch grupach: w sferze racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych i w zakresie jakości środowiska. Wśród nich, w kontekście zakresu ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – strefa przemysłowa w rejonie drogi krajowej nr 24 w miejscowości Gorzyń, wymienić należy m.in.:

- racjonalizację użytkowania wody, jakość wód, realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające zasady prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej: nakaz zaopatrzenia w wodę pitną z sieci wodociągowej, z dopuszczeniem lokalizacji indywidualnych ujęć wody, nakaz odprowadzania ścieków przemysłowych i bytowych do sieci kanalizacji sanitarnej, z dopuszczeniem do czasu jej realizacji, do zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe, obowiązek wstępnego oczyszczenia ścieków przemysłowych, przed wprowadzeniem ich do kanalizacji sanitarnej, do stopnia odpowiadającego wymogom określonym w przepisach odrębnych oraz nakaz odprowadzenia wód opadowych i roztopowych z terenu P/U do sieci kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem, do czasu realizacji kanalizacji deszczowej, zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na działce budowlanej, w szczególności odprowadzanie ich do dołów lub studni chłonnych oraz stosowanie nawierzchni przepuszczalnych albo odprowadzanie do rowów otwartych, pod warunkiem zastosowania urządzeń podczyszczających ścieki z zanieczyszczonych powierzchni szczelnych przed wprowadzeniem ich do wód lub do ziemi, odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z terenów komunikacji do sieci kanalizacji deszczowej, rowów przydrożnych lub drenokolektorów, z dopuszczeniem dla terenów KDW i KD-L zastosowania nawierzchni umożliwiającej infiltrację wód do gruntu;
- jakość powietrza, zmiany klimatu, realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające nakaz stosowania w celach grzewczych lub technologicznych paliw charakteryzujących się jak najniższymi wskaźnikami emisji substancji, w tym: paliw gazowych, paliw płynnych, energii elektrycznej, alternatywnych źródeł energii lub kotłów na paliwo stałe stosujące technologię zapewniającą minimalne wskaźniki emisji gazów i pyłów;
- różnorodność biologiczną i krajobrazową, realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: zagospodarowanie zielenią wszystkich nieutwardzonych fragmentów terenów, minimalne powierzchnie biologicznie czynne działek budowlanych oraz wyznaczenie odrębnych terenów rolniczych (R) i terenu lasu (ZL).

Kolejny dokument krajowy stanowi „Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”, będąca załącznikiem do uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie przyjęcia „Polityki...”. Sporządzona została przez Ministerstwo Środowiska, zgodnie z wymogiem ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*. Wśród działań systemowych dokument wymienia aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym i w jego ramach cel dotyczący podnoszenia roli planowania przestrzennego.

Wskazuje się na konieczność wdrażania wytycznych dotyczących uwzględnienia w planach wymagań ochrony środowiska i gospodarki wodnej, wdrożenie przepisów umożliwiających przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko już na etapie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zatwierdzenie wszystkich obszarów europejskiej sieci Natura 2000, uwzględnianie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, określenie zasad ustalania progów tzw. chłonności środowiskowej oraz pojemności przestrzennej zależnie od typu środowiska, uwzględniania w planach wyników monitoringu środowiska.

Innym dokumentem o charakterze strategicznym, przenoszącym założenia i cele zawarte w dyrektywie unijnej tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej⁸ jest „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, zatwierdzony na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 22 lutego 2011 r. przez Prezesa Rady Ministrów. Nadrzędnym celem tej dyrektywy jest osiągnięcie dobrego stanu wód do 2015 r. Wody powierzchniowe, w tym silnie zmienione i sztuczne jednolite części wód, powinny do tego czasu osiągnąć dobry stan chemiczny oraz odpowiednio – dobry stan ekologiczny w przypadku naturalnych jednolitych części wód lub dobry potencjał ekologiczny w przypadku sztucznych lub silnie zmienionych jednolitych części wód. Cele środowiskowe dla wód powierzchniowych zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźnikach fizykochemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych. Przy ustalaniu celów środowiskowych JCWP brano pod uwagę aktualny ich stan, w związku z wymaganym zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną warunkiem niepogarszania ich stanu.

W przypadku ocenianego projektu planu, należy odnieść się przede wszystkim do jednolitych części wód podziemnych (JCWPd nr 42), ponieważ nie występują tu, ani w najbliższej okolicy żadne ciek i zbiorniki wód powierzchniowych. Dla wód podziemnych Ramowa Dyrektywa Wodna przewiduje następujące główne cele środowiskowe: zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych, zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych, zapewnienie równowagi między

poborem a zasilaniem wód podziemnych oraz wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka.

Dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.

Projekt planu dopuszcza wprowadzić lokalizację indywidualnych ujęć wody oraz tymczasowe odprowadzanie ścieków bytowych i przemysłowych do zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe, co mogłoby przyczynić się do pogorszenia jakości wód podziemnych, a tym samym do nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”. Jednak docelowo plan nakazuje docelowo odprowadzanie ścieków bytowych i przemysłowych do sieci kanalizacji sanitarnej, a odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej. Ponadto na terenie P/U poziom wodonośny oddzielony jest od powierzchni warstwami glin czwartorzędowych o znacznej miąższości, co powinno chronić go właściwie w sposób naturalny przed infiltracją zanieczyszczeń z powierzchni terenu do warstwy wodonośnej. Biorąc powyższe pod uwagę, planowany rodzaj inwestycji nie powinien negatywnie oddziaływać na środowisko gruntowo-wodne.

Na podstawie powyższego stwierdza się, że realizacja ustaleń zawartych w projekcie planu, nie przyczyni się do nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”.

VI. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ PROJEKTU MPZP NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA

1. Wpływ na klimat lokalny i zanieczyszczenie powietrza

Na skutek zainwestowania zmieniają się zasadniczo warunki klimatu lokalnego. Mogą one dotyczyć minimalnych i maksymalnych temperatur powietrza, wilgotności powietrza i prędkości wiatru. Będą to oddziaływania wtórne, długoterminowe i stałe. Położenie analizowanego obszaru w otoczeniu obszarów otwartych, niezabudowanych i przewaga wiatrów zachodnich, sprzyjać powinny dobremu przewietrzaniu terenu i rozpraszaniu ewentualnych emitowanych zanieczyszczeń. Należy też podkreślić, że obszar opracowania położony jest poza korytarzami

⁸ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. WE L 327 z 22 grudnia 2000 r.)

ekologicznymi, dolinami rzek, itp., które służą, poza wszelkimi innymi funkcjami, odpowiedniemu nawietrzaniu i przewietrzaniu danego regionu.

Wprowadzenie możliwości lokalizacji obiektów produkcyjnych znacząco wpłynie na wzrost dotychczasowej emisji gazów i pyłów na omawianym obszarze i w jego otoczeniu. Przewiduje się, że emisja, której źródłem będą instalacje zlokalizowane na poszczególnych działkach budowlanych terenu obiektów produkcyjnych, składów i magazynów lub zabudowy usługowej (P/U), nie będzie osiągała wielkości mogących spowodować przekroczenie dopuszczalnych poziomów stężeń zanieczyszczeń na terenach sąsiednich. Brak szczegółowych informacji dotyczących rodzaju i charakterystyki instalacji, które mogą być źródłami emisji, informacji o przewidywanym składzie jakościowym i ilościowym emitowanych substancji, a także podstawowych parametrów emitora, uniemożliwia jednak szczegółowe określenie oddziaływania nowych źródeł emisji zlokalizowanych na terenie obiektów produkcyjnych na jakość powietrza atmosferycznego na obecnym etapie projektowania. Informacje takie zostaną określone w szczegółowych opracowaniach, które są podstawą do wydania stosownych pozwoleń na eksploatację poszczególnych instalacji (na podstawie obowiązujących przepisów).

Projekt planu wyznacza jedną nową drogę publiczną (2KD-L), która, przede wszystkim ze względu na planowany ruch samochodów ciężarowych, stanie się nowym liniowym emitorem zanieczyszczeń do powietrza. Jednak, biorąc to pod uwagę linie rozgraniczające drogi 2KD-L zostały zaplanowane w szerokości 18 m, co powinno stanowić właściwe zabezpieczenie przed wydostaniem się ponadnormatywnych stężeń substancji szkodliwych poza teren drogi lokalnej.

Zwiększenie lokalnego natężenia ruchu samochodowego na istniejącej drodze krajowej (KD-GP) oraz drodze powiatowej (1KD-L) związane będzie natomiast z pewnością z dojazdem do nowej drogi lokalnej (2KD-L), obsługującej obiekty produkcyjno-usługowe na terenie P/U. Emisja zanieczyszczeń z rosnącej liczby poruszających się pojazdów będzie jednak rekompensowana zmniejszającymi się z roku na rok jednostkowymi wskaźnikami emisji z poszczególnych typów pojazdów. Należy tu podkreślić, że obowiązujący plan miejscowy dla obrębów Gorzyń i Skrzydlewo, w najbliższej okolicy analizowanego obszaru, nie wyznacza żadnych terenów pod zabudowę.

Czasowy wzrost emisji związany będzie także z realizacją inwestycji budowlanych, polegających na budowie obiektów produkcyjnych i usługowych (teren P/U) oraz nowych dróg (teren 2KD-L). Zanieczyszczenia gazowe, związane z pracą silników maszyn budowlanych oraz zanieczyszczenia pyłowe, powstające w wyniku przemieszczania dużych ilości mas ziemnych i stosowania różnego rodzaju materiałów budowlanych, będą miały charakter punktowy i ograniczony czasowo. Ilość zanieczyszczeń wytwarzanych przez maszyny budowlane będzie

stosunkowo niewielka, ze względu na ograniczoną powierzchnię, na jakiej będą odbywały się roboty oraz ograniczony czas ich przeprowadzania. Pyły powstające podczas prowadzenia prac budowlanych nie będą miały większego znaczenia w kształtowaniu poziomów emisji dla tych terenów (niewielkie odległości unoszenia powodować będzie czasowy wzrost zapylenia o charakterze lokalnym). Emisja ta będzie zjawiskiem czasowym i nie będzie miała większego znaczenia w długofalowym kształtowaniu jakości powietrza atmosferycznego na omawianym obszarze ani w jego otoczeniu.

Nowymi punktowymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza będą instalacje grzewcze zlokalizowane w obrębie powstającej zabudowy produkcyjnej i usługowej. Zapisy projektu planu, w celu ograniczenia negatywnego wpływu lokalizacji nowej zabudowy, nakazują na całym analizowanym obszarze stosowanie w celach grzewczych lub technologicznych paliw charakteryzujących się jak najniższymi wskaźnikami emisji substancji, w tym: paliw gazowych, paliw płynnych, energii elektrycznej, alternatywnych źródeł energii lub kotłów na paliwo stałe stosujące technologię zapewniającą minimalne wskaźniki emisji gazów i pyłów.

Dodatkowo poszczególne zapisy planu wpłyną na ograniczenie negatywnych skutków zagospodarowania analizowanego terenu na klimat lokalny i jakość powietrza atmosferycznego. Służyć temu powinno wprowadzenie nakazu zachowania odpowiednich powierzchni biologicznie czynnych, ograniczenie powierzchni zabudowy, obowiązek zagospodarowania zielenią wszystkich fragmentów terenów wolnych od utwardzenia.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że w wyniku wprowadzenia zabudowy produkcyjno-usługowej na terenie P/U, użytkowanym dotychczas rolniczo, wyeliminowana zostanie emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, powstających na skutek przeprowadzania zabiegów agrotechnicznych oraz innych prac, prowadzonych szczególnie intensywnie w okresie wegetacji roślin.

2. Emitowanie hałasu

Na obszar objęty projektem planu wpływ będą miały zarówno istniejące, jak i planowane źródła hałasu. Będą to źródła hałasu komunikacyjnego samochodowego oraz hałasu przemysłowego, zlokalizowane w granicach planu.

Za szczególnie pozytywne rozwiązanie problemu z zachowaniem dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, biorąc pod uwagę sąsiedztwo drogi krajowej nr 24, należy uznać przeznaczenie obszaru, wzdłuż tej drogi pod teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów lub zabudowy usługowej (P/U) oraz teren rolniczy (1R), dla których przepisy odrębne nie ustalają standardów akustycznych w środowisku.

Realizacja ustaleń planu uniemożliwi mieszanie funkcji produkcyjnej, dla której nie definiuje się wymagań akustycznych w środowisku, z funkcją mieszkaniową lub usługową, objętą ochroną akustyczną. W tym celu na terenie P/U ustalono zakaz lokalizacji: żłobków, przedszkoli, szkół, szpitali i domów opieki społecznej, czyli funkcji wymagających zapewnienia standardów akustycznych w środowisku.

Przepisy art. 114 ust. 1 *Ustawy Prawo ochrony środowiska* nakazują, aby przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, różnicując tereny o różnych funkcjach lub różnych zasadach zagospodarowania, wskazać tereny, które należą do poszczególnych rodzajów terenów (wskazanych w art. 113 ust. 2 ww. ustawy), dla których ustalone są dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, określone w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*⁹. W projekcie planu miejscowego nie wyznaczono żadnego terenu o zdefiniowanym komforcie akustycznym.

Większość analizowanego obszaru przeznaczona została w projekcie planu na funkcję produkcyjno-usługową (P/U). Powstanie nowych obiektów produkcyjnych lub usługowych może wiązać się z lokalizacją nowych źródeł hałasu. Wśród uciążliwych akustycznie obiektów produkcyjno-usługowych znaleźć się mogą zarówno duże zakłady przemysłowe, jak i drobne zakłady rzemieślnicze. Głównymi źródłami hałasu będą znajdujące się w nich: instalacje wentylacyjne, sprężarkownie, chłodnie, czerpnie, wyrzutnie, maszyny do obróbki metali i drewna, maszyny budowlane oraz transport zakładowy. Brak szczegółowych informacji dotyczących rodzaju i charakterystyki instalacji, które będą źródłem emisji, uniemożliwia określenie dokładnego poziomu hałasu emitowanego przez nowe źródła emisji zlokalizowane na terenie P/U, na którym zapisy planu dopuszczają lokalizację obiektów produkcyjnych lub usługowych. Należy tu jednak podkreślić, że zgodnie z ustawą *Prawo ochrony środowiska* zapewnienie właściwego kształtowania klimatu akustycznego w otoczeniu obiektów przemysłowych i warsztatów rzemieślniczych jest obowiązkiem ich właściciela (lub innego podmiotu posiadającego do nich tytuł prawny). Na mocy *art. 141 i 144 ustawy*, działalność zakładów nie może powodować przekroczenia standardów emisyjnych, jeśli zostały ustalone, ani też powodować przekraczania standardów jakości środowiska poza terenem, do którego zarządzający ma tytuł prawny, a w przypadku utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania, poza tym obszarem. W przypadku stwierdzonego pomiarowo przekraczania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, powodowanego działalnością zakładu, przez organy ochrony środowiska wydawana jest decyzja o dopuszczalnym poziomie hałasu.

⁹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r., poz. 112).

Dodatkowo poprawę klimatu akustycznego w środowisku w otoczeniu zakładów produkcyjno-usługowych uzyskać można poprzez zastosowanie tłumików, ekranów i obudów akustycznych, zwiększenie izolacyjności akustycznej przegród zewnętrznych budynków produkcyjnych oraz zwiększenie chłonności akustycznej ścian wewnątrz tych budynków, wymianę hałaśliwych urządzeń na cichsze, zmianę lokalizacji głównych źródeł hałasu, czy zmianę ruchu komunikacyjnego na terenie zakładu.

Źródłami potencjalnego hałasu w obszarze planu będą również szlaki komunikacyjne. Jednak jak już wspomniano wcześniej, istniejąca droga krajowa nr 24 będzie przebiegać wyłącznie wzdłuż terenu rolniczego 1R z zakazem zabudowy, niewymagającego komfortu akustycznego, natomiast drogi KD-L, prowadzić będzie ruch głównie do terenu P/U i będzie to ruch lokalny, niewpływający w sposób znaczący na pogorszenie klimatu akustycznego.

W projekcie planu wyznaczono ponadto strefę ochronną od elektrowni wiatrowych, obejmującą głównie część terenu 1R, jednak sama turbina wiatrowa, będąca źródłem hałasu w środowisku zlokalizowana może zostać tylko i wyłącznie poza granicami planu. Należy w tym miejscu jeszcze raz podkreślić, że biorąc powyższe pod uwagę, w projekcie planu wyznaczono wyłącznie takie kategorie terenów funkcjonalnych, które nie wymagają zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Komfort akustyczny na terenie P/U ulegnie pogorszeniu przede wszystkim w fazie realizacji zabudowy oraz dróg i związany będzie z pracami budowlanymi oraz ruchem samochodowym. Źródłem hałasu będą głównie roboty budowlane prowadzone przy użyciu ciężkich maszyn napędzanych silnikami spalinowymi, których eksploatacja wiąże się z emisją hałasu. Sytuacja ta będzie miała jedynie miejsce do czasu realizacji inwestycji i obejmie swym zasięgiem tereny, na których zostanie zlokalizowana. Hałas będzie miał zatem charakter okresowy i przekroczenia dopuszczalnych norm z nim związane ustaną wraz z zakończeniem prac.

3. Oddziaływanie na krajobraz

Realizacja ustaleń planu zdecydowanie wpłynie na zmianę fizjonomii większości obszaru opracowania. Na terenie P/U krajobraz z otwartego, rolniczego stanie się tu zamkniętym, całkowicie przekształconym antropogenicznie. Na terenie zajęтым obecnie przez pola uprawne wprowadzona zostanie intensywna zabudowa produkcyjno-usługowa o wysokości do 15 m, a w strefie zwiększonej wysokości aż do 25 m.

W celu wprowadzenia na planowanym terenie zurbanizowanym P/U pewnego ładu przestrzennego, projekt planu wprowadza następujące zasady:

- nakaz lokalizacji zabudowy zgodnie z liniami zabudowy na rysunku planu;
- zakaz lokalizacji ogrodzeń pełnych lub ogrodzeń z betonowych elementów prefabrykowanych, z wyjątkiem prefabrykowanych słupków ogrodzenia.

Ponadto niekorzystny wpływ na krajobraz ma istniejąca napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV. Linie tego typu zaznaczają się w otoczeniu, szczególnie na terenach równinnych, z niską roślinnością. Biorąc to pod uwagę, projekt planu, poprzez dopuszczenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej, dopuszcza skablowanie ww. linii elektroenergetycznej.

Pozytywnie na krajobraz wpłynie natomiast pozostawienie najbardziej urozmaiconej pod względem ukształtowania terenu części wschodniej opracowania jako terenu rolniczego (1R), a także wyznaczenie innych terenów rolniczych – 2R i 3R oraz zachowanie lasu w południowo-zachodnim fragmencie planu – teren ZL. Na ww. terenach zakazano lokalizacji budynków.

4. Oddziaływanie na rzeźbę terenu, powierzchnię ziemi i glebę

W kontekście oceny oddziaływania na środowisko przyrodnicze, przekształcenia powierzchni ziemi są szczególnie istotne, gdyż wpływają na zmiany pozostałych komponentów środowiska przyrodniczego, a ponadto należą do zmian trwałych i długoterminowych.

Zmiana dotychczasowego sposobu użytkowania większości analizowanego obszaru (teren P/U i 2KD-L), realizowana w oparciu o omawiany projekt planu, będzie miała znaczący wpływ na powierzchnię ziemi oraz warunki podłoża obszaru opracowania, gdzie występują obecnie powierzchnie zajęte przez pola uprawne. W celu przekształcenia ich w teren obiektów produkcyjnych lub usługowych wraz z drogami, konieczne będzie podjęcie działań mających na celu poprawę parametrów powierzchni i podłoża. Powierzchnia terenu przeznaczona pod budowę obiektów produkcyjnych i usługowych musi zostać pozbawiona naturalnych obniżen i wyniesień terenu. W profilu glebowym, w wyniku podjęcia inwestycji budowlanych, zostaną umieszczone materiały budowlane oraz elementy konstrukcji budowlanych, które w sposób istotny mogą wpłynąć na zmianę naturalnych właściwości gleby. Zasięg bezpośredniego negatywnego oddziaływania na powierzchnię ziemi obejmować będzie zatem powierzchnie przeznaczone bezpośrednio pod lokalizację budynków, jak również tereny do nich przylegające.

Równie negatywne skutki jak wspomniana powyżej zabudowa, będzie za sobą niosła realizacja nowej drogi lokalnej 2KD-L, umożliwiającej obsługę nowych działek inwestycyjnych. Jej budowa będzie wymagała użycia ciężkiego sprzętu budowlanego, umożliwiającego utwardzenie powierzchni oraz zastosowania materiałów budowlanych znacząco zmieniających właściwości podłoża. Wykonanie tych inwestycji spowoduje powiększenie areału trwale

uszczelnionej powierzchni (drogi o nawierzchniach nieprzepuszczalnych), zmiany w jej naturalnym ukształtowaniu (konieczność wyrównania terenu) oraz trwałą utratę właściwości fizycznych, chemicznych i biologicznych.

Biorąc pod uwagę potrzebę pełnego uzbrojenia większości obszaru opracowania, należy stwierdzić, że naruszenie powierzchni ziemi i zmiana właściwości podłoża nastąpi także na skutek prowadzenia robót w zakresie sieci infrastruktury technicznej. W związku z prowadzeniem prac może dojść do przekształcenia powierzchni ziemi o charakterze lokalnym i czasowym, wynikającym z konieczności wykonania wykopów, przemieszczenia elementów infrastruktury itd. Trwałe oddziaływanie na warunki gruntowe będzie niosło za sobą natomiast umieszczenie pod powierzchnią terenu elementów wchodzących w skład sieci infrastruktury technicznej. Odpowiednie zabezpieczenie tego typu instalacji będzie najprawdopodobniej wymagało umieszczenia w gruncie materiałów wpływających na jego właściwości. Zjawisko to nie będzie jednak odgrywało znaczącej roli w kształtowaniu powierzchni ziemi oraz zmianie warunków gruntowych, głównie ze względu na niewielką skalę działania.

Długoterminową ingerencją w warunki podłoża będzie natomiast lokalizacja zbiorników bezodpływowych na ścieki, dopuszczonych do czasu realizacji kanalizacji sanitarnej na terenie P/U. Ich budowa i funkcjonowanie może potencjalnie spowodować zanieczyszczenie środowiska gruntowo-wodnego oraz destabilizację stosunków wodnych. Najwłaściwszym rozwiązaniem w tym wypadku byłoby nakazanie w projekcie planu odprowadzania ścieków przemysłowych i bytowych wyłącznie do sieci kanalizacji sanitarnej.

W zależności od stopnia deformacji powierzchni ziemi, przekształceniom ulegną także gleby. Działania mechaniczne powodują zmianę ułożenia warstw podłoża, zmianę składu chemicznego gruntów oraz ich właściwości fizycznych. W wyniku tego powstają nowe grunty, składające się z przemieszanych składników mineralnych rodzimych i sztucznych, zaliczane do gruntów nasypowych.

Nie przewiduje się natomiast dalszych przekształceń rzeźby, powierzchni ziemi i gleby na terenach wyłączonych w projekcie planu spod zabudowy tj. na terenach rolniczych (R) i na terenie lasu (ZL).

Realizacja ustaleń planu prowadzić będzie do znaczącego wzrostu ilości odpadów, wytwarzanych na terenie P/U. Odpady powstające na obszarze planu związane będą zarówno z etapem realizacyjnym (odpady budowlane), jak również przede wszystkim z funkcjonowaniem nowych obiektów budowlanych (odpady niebezpieczne, odpady komunalne). W celu uniknięcia zanieczyszczenia gleby, poprzez nieodpowiednią gospodarkę odpadami, zapisy projektu planu

ustalają gromadzenie odpadów w miejscach ich powstawania oraz ich dalsze zagospodarowanie zgodnie z przepisami odrębnymi.

5. Oddziaływanie na warunki gruntowo-wodne

Ze względu na brak występowania na obszarze objętym opracowaniem wód powierzchniowych, ustalenia projektu planu nie odnoszą się bezpośrednio do zagadnień, związanych z ochroną zasobów wód powierzchniowych.

Realizacja nowej zabudowy kubaturowej nie powinna znacząco wpłynąć na zmianę stosunków wodnych w obszarze opracowania ani w jego okolicy. Jednakże lokalizacja każdego nowego budynku, jak również roboty w zakresie sieci infrastruktury technicznej, skutkować będą między innymi trwałym uszczelnieniem terenów przeznaczonych bezpośrednio pod budynek oraz ograniczeniem powierzchni umożliwiającej infiltrację wód opadowych lub roztopowych. Pośrednio działania te mogą potencjalnie wpłynąć również na zanieczyszczenie wód podziemnych substancjami wprowadzanymi do gruntu.

Lokalne i czasowe negatywne oddziaływania wystąpią, głównie na skutek prowadzenia różnego rodzaju wykopów i prac przy użyciu ciężkiego sprzętu, powodującego nadmierne zagęszczenie oraz przemieszczenie poszczególnych warstw gruntu, które z kolei prowadzić może do zmian w naturalnym procesie infiltracji wód opadowych i roztopowych.

Sposób zagospodarowania powierzchni omawianego obszaru mógłby mieć wpływ na kształtowanie jakości wód podziemnych, w kontekście położenia w zasięgu trzeciorzędowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 146. Należy jednak podkreślić, że utwory wodonośne tego zbiornika występują bardzo głęboko, co opisane zostało w rozdziale II.3.6, zatem niebezpieczeństwo zanieczyszczenia tych wód nie występuje.

Również możliwość zanieczyszczenia pierwszego poziomu wód gruntowych wydaje się w omawianym przypadku mało prawdopodobna, gdyż na terenie P/U występują one, w większości, na znacznej głębokości poniżej 5 m ppt.

Wraz z realizacją zabudowy produkcyjno-usługowej powstaną nowe źródła ścieków przemysłowych lub bytowych. Projekt planu nakazuje odprowadzanie ww. ścieków docelowo do sieci kanalizacji sanitarnej, jednak biorąc pod uwagę brak dostępności do sieci kanalizacji sanitarnej, jak również możliwości realizacji tej sieci, do czasu jej realizacji, dopuszczono odprowadzanie ścieków bytowych i przemysłowych do zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe. Ponadto w projekcie planu nakazano obowiązek wstępnego oczyszczenia ścieków przemysłowych przed wprowadzeniem ich do kanalizacji sanitarnej do stopnia odpowiadającego wymogom określonym w przepisach odrębnych.

Analizując powyższe, należy oczywiście stwierdzić, że najkorzystniejszy dla środowiska sposób odprowadzania ścieków to sieć kanalizacji sanitarnej. Pozostałe sposoby w zależności od użytkowania, jak również w przypadku szamb, od regularnego ich opróżniania, w różny sposób mogą niekorzystnie oddziaływać na środowisko gruntowo-wodne.

Zgodnie z ustaleniami projektu planu, na terenie P/U dopuszczono lokalizację indywidualnych ujęć wody. W ten sposób umożliwiono budowę i korzystanie ze studni, które stanowią dość łatwą drogę do przenikania zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego.

Drugą grupę ścieków stanowią wody opadowe i roztopowe. Znaczące powiększenie obszarów zabudowanych powoduje zawsze zmniejszenie zdolności infiltracji gruntów przypowierzchniowych oraz większy odpływ wód opadowych z terenów za pośrednictwem sieci kanalizacji, jeśli taka powstanie. Powoduje to zagrożenie obniżenia się poziomu wód gruntowych, zmniejszenia ich zasobów i nadmiernego przesuszenia gruntu. W celu ograniczenia ww. zjawisk w projekcie planu, na terenie P/U dopuszczono, do czasu realizacji kanalizacji deszczowej, zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na działce budowlanej, w szczególności odprowadzanie ich do dołów lub studni chłonnych oraz stosowanie nawierzchni przepuszczalnych, pod warunkiem zastosowania urządzeń podczyszczających ścieki z zanieczyszczonych powierzchni szczelnych przed wprowadzeniem ich do wód lub do ziemi.

Powyższe rozwiązanie uznaje się za prawidłowe z punktu widzenia racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi. Zatrzymanie części wód opadowych ogranicza degradację środowiska, spowodowaną uszczelnieniem terenu, powoduje podniesienie zwierciadła wód gruntowych i lepsze zasilanie istniejących nawet w znacznej odległości cieków.

Ponadto w zakresie zapewnienia warunków infiltracji wód istotne są zapisy projektu planu w zakresie parametrów na terenie P/U. Chodzi tu głównie o nakaz zachowania powierzchni biologicznie czynnej na poziomie nie mniejszym niż 20% działki budowlanej. Dodatkowo zgodnie z projektem planu wszystkie nieutwardzone fragmenty terenów zagospodarowane mają być zielenią. Podjęte działania mają na celu ograniczenie uszczelnienia gruntu oraz zachowanie możliwie największych powierzchni zielonych, umożliwiających naturalną filtrację wód do gruntu oraz zapobieganie odpływowi wód z terenu opracowania.

Należy stwierdzić, iż ww. rozwiązania w sposób optymalny zabezpieczą środowisko gruntowo-wodne przed zanieczyszczeniem zarówno ściekami przemysłowymi, bytowymi, jak również wodami opadowymi i roztopowymi, dopiero po realizacji sieci wodociągowej oraz sieci kanalizacji sanitarnej.

6. Oddziaływanie na szatę roślinną i różnorodność biologiczną

Realizacja znacznej części ustaleń projektu planu wpłynie w sposób niekorzystny na roślinność omawianego obszaru. Na skutek wprowadzania nowego, bardzo intensywnego zainwestowania występująca na omawianym obszarze uboga i mało różnorodna szata roślinna ulegnie silnym przekształceniom, a w dużej części zostanie usunięta. Dewastacji ulegnie roślinność niska, reprezentowana przez siedliska związane z polami uprawnymi, porastające tereny przeznaczone bezpośrednio pod realizację inwestycji na terenie P/U oraz pod realizację drogi 2KD-L. Powierzchnie, w obrębie których powstaną budynki oraz zlokalizowany zostanie nowy szlak komunikacyjny o utwardzonej i uszczelnionej powierzchni, zostaną trwale pozbawione pokrywy roślinnej.

Niekorzystny wpływ na tutejszą szatę roślinną wystąpi również na etapie realizacji większości inwestycji (budynków, drogi). W trakcie prowadzenia prac budowlanych czasowo i lokalnie zniszczona zostanie również roślinność występująca na terenach sąsiadujących z planowaną zabudową, wykorzystywanych m.in. jako tymczasowe drogi dojazdowe lub miejsce składowania materiałów budowlanych. Przewiduje się jednak, że po zakończeniu prac realizacyjnych oddziaływania te ustąpią.

W niewielkim zakresie do rozwoju bioróżnorodność przyczynić się może ustalona w projekcie planu powierzchnia biologicznie czynna dla terenu P/U na poziomie nie mniejszym niż 20% działki oraz nakaz zagospodarowania zielenią wszystkich nieutwardzonych fragmentów terenów, a także realizacja przy wschodniej granicy terenu P/U z terenem 1R zieleni izolacyjno-krajobrazowej w formie drzew lub krzewów, o szerokości nie mniejszej niż 8 m.

Realizacja ww. ustaleń planu spowoduje przekształcenie powierzchni porośniętych roślinami o ograniczonym składzie gatunkowym i określonym okresie wegetacji, w znacznie mniejsze powierzchnie porośnięte za to bardziej trwałymi gatunkami roślin. W kontekście różnorodności biologicznej istotne będzie jednak to, jaka roślinność zostanie wprowadzona na dany teren. Ważne jest, aby charakteryzowała się ona odpowiednim doбором i zróżnicowaniem gatunkowym oraz gęstością nasadzeń.

Uboga i monotonna roślinność związana z siedliskami pól uprawnych zachowana zostanie natomiast na terenach rolniczych 1R, 2R i 3R zajmujących łącznie prawie 40% powierzchni opracowania. Ponadto na terenach rolniczych projekt planu dopuszcza zalesienia, co może przyczynić się do znacznego wzbogacenia bioróżnorodności w omawianym rejonie. Pozytywnie na różnorodność biologiczną wpłynie też zachowanie lasu (ZL) w południowo-zachodniej części planu.

Podsumowując, stwierdza się, że ustalenia planu w znaczący sposób wpłyną na zmniejszenie terenów zajmowanych dotychczas przez zbiorowiska roślinne. Zniszczeniu ulegną jednak wyłącznie zbiorowiska związane z polami uprawnymi na terenie o funkcji P/U, mające niewielką wartość przyrodniczą.

7. Oddziaływanie na faunę

Ubytek i zniszczenie znaczącej części potencjalnych siedlisk na skutek wprowadzania budynków na terenie P/U oraz innych urządzeń służących zabudowie produkcyjnej lub usługowej, wpłynie na ograniczenie powierzchni stanowiącej środowisko życia występujących tu gatunków zwierząt. Dodatkowo ogrodzenia, które powstaną wzdłuż granic działek budowlanych stanowiąc dużą barierę przestrzenną dla wielu gatunków zwierząt, przez co nie będą się one mogły swobodnie przemieszczać, zarówno w obrębie omawianych obszarów, jak również z i do obszarów poza planem. Zmniejszenie powierzchni życiowej oraz ograniczenie dostępności do bazy pokarmowej (szczególnie w przypadku małych zwierząt, których zdolności migracyjne są niewielkie), spowodować może wypieranie gatunków związanych z terenami niezagospodarowanymi oraz stopniowe zastępowanie ich gatunkami przystosowanymi do życia w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy.

Czasowy oraz ograniczony przestrzennie, niekorzystny wpływ na organizmy żywe, w tym na zwierzęta, wystąpi na etapie realizacji poszczególnych inwestycji, wymagających prowadzenia prac budowlanych z wykorzystaniem ciężkiego sprzętu. Działania te wiązać się będą z generowaniem hałasu (silniki maszyn) oraz zniszczeniem pokrywy roślinnej w obrębie części terenu (tymczasowe drogi dojazdowe, miejsca składowania materiałów budowlanych), co skutkować będzie wycofywaniem się z tych terenów poszczególnych gatunków zwierząt.

Ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo znacznych terenów otwartych, zakłada się, że zwierzęta z analizowanego obszaru przeniosą się na okoliczne pola i łąki. Inwestycje wynikające z ustaleń planu miejscowego nie powinny zatem spowodować zmniejszenia liczebności większości gatunków zwierząt żyjących na obszarze objętym planem.

Istniejącym zagrożeniem dla ptaków jest napowietrzna linia elektroenergetyczna WN 110 kV, przebiegająca przez centralną część opracowania. Mogą zdarzyć się przypadki, że ptaki podczas wędrówek i przelotów nie dostrzegą elementów linii, przede wszystkim przewodów i zginą lub odniosą obrażenia na skutek kolizji z przewodami. Biorąc to pod uwagę, projekt planu dopuszcza skablowanie ww. linii elektroenergetycznej.

Pozytywny wpływ na warunki siedliskowe fauny żyjącej na obszarze objętym planem lub w jego otoczeniu będą z pewnością miały ustalenia dopuszczające zalesienie lub pozostawienie jako rolniczych terenów R oraz zachowanie ternu lasu (ZL).

Ponadto, ze względu na ustalenia obowiązującego mpzp gminy Międzychód dla części terenów położonych we wsiach Gorzyń, Skrzydlewo, Kamionna, Gralewo z 2012 r., który dopuszcza na terenie EWR, w sąsiedztwie analizowanego obszaru, lokalizację elektrowni wiatrowej, w projekcie planu, w celu zminimalizowania szkodliwego oddziaływania na awifaunę, w oznaczonej na rysunku planu strefie oddziaływania elektrowni wiatrowych, zakazano lokalizacji obiektów budowlanych, które mogą stanowić źródło żerowania ptaków, czyli np. otwartych zbiorników retencyjnych.

8. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Obszar objęty projektem planu położony jest poza terenami udokumentowanych złóż kopalin, zatem w żaden sposób nie będzie na nie oddziaływał.

W najbliższym sąsiedztwie obszaru opracowania nie występują również większe kompleksy leśne, a jedyny występujący w granicach planu, około półhektarowy grunt leśny w południowo-zachodniej części opracowania został objęty ochroną poprzez wyznaczenie terenu lasu – ZL, wyłączonego spod zabudowy.

Sposób zagospodarowania powierzchni omawianego obszaru mógłby mieć natomiast wpływ na kształtowanie jakości wód podziemnych, w kontekście położenia w zasięgu trzeciorzędowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 146. Należy jednak podkreślić, że utwory wodonośne tego zbiornika występują bardzo głęboko, co opisane zostało w rozdziale II.3.6, zatem niebezpieczeństwo zanieczyszczenia tych wód lub wpływu na ich stan ilościowy nie występuje.

9. Oddziaływanie na walory Obszaru Chronionego Krajobrazu „H” Międzychód

Uwzględniając wyjaśnienia zawarte w rozdziale III.3. dotyczące Obszaru Chronionego Krajobrazu „H” Międzychód nie stwierdza się, aby istniały przesłanki dla specjalnej ochrony tego obszaru. Należy jednak zauważyć, że obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względów na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem.

Ustalenia planu poprzez zmianę przeznaczenia części gruntów rolnych na cele nierolnicze, przyczynią się mogą do całkowitej zmiany krajobrazu na terenie P/U, gdzie

krajobraz z otwartego stanie zamkniętym i zurbanizowanym, co w pewnym stopniu wpłynie również na krajobraz w granicach obszaru chronionego. Jak jednak wspomniano powyżej Obszar Chronionego Krajobrazu „H” Międzychód zachował byt prawny, ale z uwagi na brak wydanej nowej uchwały, pozbawiony jest ram prawnych.

Należy jednak podkreślić, że najbardziej urozmaicona rzeźba terenu oraz obszary zadrzewione (tereny 1R, 2R, R) i las (teren ZL) zostały w projekcie analizowanego planu objęte właściwą ochroną poprzez zachowanie na nich istniejącego użytkowania i zagospodarowania oraz wprowadzenie zakazu lokalizacji budynków.

10. Emitowanie promieniowania elektromagnetycznego

Projekt planu nie przewiduje żadnych nowych, znaczących emitorów promieniowania elektromagnetycznego.

Dla istniejącej napowietrznej linii elektroenergetycznej wyznaczono na rysunku planu strefę ochronną, którą traktować należy w omawianym przypadku również jako strefą oddziaływania tej instalacji. W strefie ochronnej linii elektroenergetycznej WN 110 kV, ustalonej w projekcie planu na 14,5 m od osi linii w każdą stronę, zakazano lokalizacji budynków z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi.

Biorąc po uwagę normy pól elektromagnetycznych dla miejsc dostępnych dla ludności, stwierdzić należy, powołując się na badania wykonywane pod liniami o jeszcze wyższym napięciu, że 2 m nad ziemią, tuż pod linią elektroenergetyczną o napięciu 220 kV, wartość pola elektrycznego wynosi 5,6 kV (przy normie do 10 kV/m), a pola magnetycznego 40 A/m (przy normie do 60 A/m). Należy zatem stwierdzić, że nie ma przesłanek, aby sądzić, iż w miejscach dostępnych dla ludności na obszarze projektu planu, pole elektromagnetyczne będzie miało ponadnormatywne wartości.

W analizowanym dokumencie nie odniesiono się do możliwości lokalizacji stacji bazowych telefonii komórkowej, stanowiących źródło promieniowania elektromagnetycznego. Dopuszczenia i ograniczenia w tym zakresie uregulowane zostały w *Ustawie z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnej*¹⁰, która jest aktem nadrzędnym w stosunku do planu miejscowego.

11. Oddziaływanie na dobra materialne i dziedzictwo kulturowe

Obszar opracowania położony jest w całości poza terenami górniczymi, a także terenami narażonymi na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonymi osuwaniem się mas ziemnych. Nie

przewiduje się zatem, aby dobra materialne zlokalizowane obecnie lub w przyszłości w granicach obszaru objętego planem zagrożone były zniszczeniem lub uszkodzeniem.

Ze względu na przebieg w zachodniej części planu fragmentu gazociągu wysokiego ciśnienia DN 100, wprowadzono wzdłuż niego strefę kontrolowaną o szerokości po 25 m od osi gazociągu. Strefy kontrolowane wyznaczane są co prawda po to, aby kontrolować wszelkie działania, które mogłyby spowodować uszkodzenie gazociągu lub mieć inny negatywny wpływ na jego użytkowanie i funkcjonowanie, ale jednocześnie stanowią też pewną bezpieczną odległość dla realizowanej w sąsiedztwie zabudowy. Biorąc to pod uwagę oraz ustalenia przepisów odrębnych dotyczący sieci gazowych, w ww. strefach zakazano lokalizacji obiektów zakładów przemysłowych oraz uwzględnienie pozostałych ograniczeń w zagospodarowaniu terenu.

Dla ochrony przebiegający wzdłuż drogi krajowej nr 24 strategicznych dalekosiężnych rurociągów naftowych DN 800 i DN 500, w projekcie planu wyznaczono strefę bezpieczeństwa po 10 m od osi każdego rurociągu. W strefie bezpieczeństwa wprowadzono zakaz lokalizacji jakichkolwiek obiektów budowlanych innych niż sieci infrastruktury technicznej oraz zakaz nasadzeń drzew w odległości mniejszej niż 5 m od osi danego rurociągu.

Również dla istniejącej linii elektroenergetycznej 110 kV w projekcie planu wyznaczono 14,5-metrową strefę ochronną.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że realizacja ustaleń planu na terenie P/U, a także budowa nowej drogi klasy lokalnej 2KD-L, skutkować będzie zwiększeniem ilości dóbr materialnych na obszarze opracowania.

12. Oddziaływanie na ludzi

Projekt planu w sposób odpowiedni reguluje kwestie związane z: ochroną i kształtowaniem jakości powietrza atmosferycznego, gospodarką wodno-ściekową (w przypadku docelowej realizacji sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej), oraz ochroną przed hałasem. Wprowadzając poszczególne ustalenia (opisane we wcześniejszych rozdziałach niniejszej prognozy), ogranicza się negatywny wpływ na jakość życia i zdrowie ludzi pracujących w przyszłości w granicach obszaru objętego planem.

Główną przyczyną występowania okresowego dyskomfortu będą prace budowlane, związane z realizacją nowych obiektów produkcyjno-usługowych na terenie P/U, a także z realizacją pełnego układu drogowego. Na skutek prowadzonych prac budowlanych należy

¹⁰ Ustawa z 7 maja 2010r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnej (Dz.U. Nr 106, poz. 675 z 2010 r., z późn. zm.)

spodziewać się zwiększonej emisji hałasu, której źródłem będą pracujące maszyny i urządzenia, a także zwiększonej emisji gazowych i pyłowych, generowanych podczas prowadzenia prac ziemnych. Należy jednak przypuszczać, że prace te będą prowadzone etapowo, przede wszystkim w porze dziennej i nie będą stanowić uciążliwości w godzinach nocnych. Zatem ze względu na charakter wspomnianego oddziaływania (krótkotrwałe i chwilowe), nie przewiduje się jego istotnego wpływu na kształtowanie lokalnego klimatu akustycznego. Ponadto zasięg oddziaływania prowadzonych inwestycji budowlanych powinien zamykać się w granicy danej działki budowlanej.

W celu ochrony zdrowia i życia ludzi, projekt planu wprowadza ponadto strefę ochronną od istniejącej linii elektroenergetycznej 110 kV, w której zakazuje lokalizacji budynków z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, co chronić będzie miejsca dostępne dla ludności przed ponadnormatywnym oddziaływaniem promieniowania elektromagnetycznego.

W celu zachowania bezpiecznej odległości od gazociągu wysokiego ciśnienia DN 100, wprowadzono wzdłuż niego strefę kontrolowaną o szerokości po 25 m od osi gazociągu, nakazując uwzględnienie w jej granicach ograniczeń w zagospodarowaniu terenu, zgodnie z przepisami dotyczącymi sieci gazowych.

Reasumując, nie należy spodziewać się niekorzystnego oddziaływania na ludzi, w związku ze zmianami dotychczasowego sposobu przeznaczenia i zagospodarowania terenów, jakie zostały zaproponowane w projekcie planu miejscowego.

13. Oddziaływanie transgraniczne

Planowane przedsięwzięcia mają charakter lokalny i nie będą emitować zanieczyszczeń mogących przemieszczać się na dalekie odległości. Ponadto, z uwagi na położenie gminy Międzychód, realizacja zapisów analizowanego planu miejscowego nie spowoduje transgranicznych oddziaływań na środowisko przyrodnicze.

VII. ROZWIĄZANIA ZAPOBIEGAJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO, W TYM ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Przyjęcie proponowanych w analizowanym projekcie planu rozwiązań wywoła duże i znaczące zmiany w środowisku. Zapisy projektu są jednak w większości na tyle precyzyjne, że w przypadku realizacji ustaleń tego dokumentu powinny zapewnić optymalną ochronę środowiska przyrodniczego zarówno w granicach obszaru objętego projektem planu, jak i w jego

otoczeniu. Nie przewiduje się zatem, aby rezultaty realizacji planu w sposób szczególnie negatywny wpływały na środowisko.

Rozwiązaniem mających na celu zapobieganie lub ograniczanie potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko byłoby wprowadzenie nakazu odprowadzania ścieków przemysłowych i bytowych wyłącznie do sieci kanalizacji sanitarnej, nie dopuszczając tym samym lokalizacji zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe. Jednak ze względu na brak w tym rejonie istniejących kolektorów sanitarnych oraz liczne wyroki sądów administracyjnych wskazujące na niezgodne z obowiązującym prawem wprowadzanie zakazu lokalizacji szamb, przy jednoczesnym braku rozwiązań alternatywnych, dopuszczono, do czasu realizacji kanalizacji sanitarnej, możliwość odprowadzania ścieków do zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe. Analogiczna sytuacja występuje w przypadku sieci wodociągowej, której brak i z tego względu projekt planu dopuszcza lokalizację indywidualnych ujęć wody. Należy zatem podkreślić, że priorytetem dla tego fragmentu gminy powinno stać się dążenie do jak najszybszej realizacji kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej.

Ponadto zwraca się uwagę, iż w trakcie realizacji zabudowy należy zadbać o to, aby przed rozpoczęciem prac budowlanych na powierzchni obecnie nieprzekształconej, zdjąć warstwę humusową i wykorzystać ją odpowiednio po zakończeniu robót.

Wprowadzona w projekcie planu funkcja produkcyjno-usługowa na terenie P/U oraz nowa droga klasy lokalnej 2KD-L, stanowią rozwiązania alternatywne w stosunku do funkcji ustalonych dla tych terenów w dotychczas obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego: mpzp gminy Międzychód dla części terenów położonych we wsiach Gorzyń, Skrzydlewo, Kamionna, Gralewo z 2012 r. oraz mpzp gminy Międzychód – obręb Gorzyń z 2010 r., w których cały obszar objęty projektem planu, z wyjątkiem istniejącej drogi krajowej i powiatowej, miał przeznaczenie wyłącznie rolnicze, co stanowiło rozwiązanie znacznie mniej obciążające dla środowiska przyrodniczego.

VIII. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Głównym skutkiem realizacji ustaleń mpzp gminy Międzychód – strefa przemysłowa w rejonie drogi krajowej nr 24 w miejscowości Gorzyń będą konkretne zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym omawianego obszaru, zwłaszcza w zakresie lokalizacji nowej zabudowy produkcyjno-usługowej.

Zapisy projektu planu uwzględniają wymogi ochrony środowiska zgodnie z obowiązującymi przepisami. Jednakże w prawidłowym funkcjonowaniu zrealizowanych na terenach objętych planem przedsięwzięć zawsze istnieje ryzyko wystąpienia negatywnych zjawisk dla środowiska, które są trudne do określenia i zminimalizowania w ustaleniach planu (np. wystąpienie pożaru, awaria sieci kanalizacyjnej lub wodnej).

W kontekście ustaleń omawianego w prognozie projektu planu, ze względu na brak na obszarze opracowania kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej oraz jednoczesne dopuszczenie zbiorników bezodpływowych na ścieki, szczególnie istotne będzie prowadzenie monitoringu w zakresie jakości wód podziemnych (gruntowych), prowadzone z częstotliwością ustaloną przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (proponuje się 1 razy w roku).

Po realizacji ustaleń planu proponuje się także monitoring dotyczący:

- przeglądów eksploatacyjnych urządzeń oczyszczających w przypadku zrzutu oczyszczonych wód opadowych i roztopowych (2 razy w roku),
- skuteczności i prawidłowości gospodarki odpadami (2 razy w roku),
- rodzajów i ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza atmosferycznego.

Skutki realizacji postanowień planu podlegać będą bieżącym pomiarom, ocenom oraz analizom wpływu na środowisko wielu czynników, prowadzonym w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska¹¹ przez zobligowane do tego instytucje i służby. Stosownie do art. 10 ust. 2 Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. *w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko* dla monitoringu znaczącego wpływu na środowisko realizacji planów możliwe będzie wykorzystanie istniejącego systemu monitoringu, w celu uniknięcia jego powielania.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Państwowy Instytut Geologiczny, starosta powiatu, prowadzą monitoring poszczególnych komponentów środowiska, w tym jakości powietrza, jakości wód, jakości gleby i ziemi, hałasu i pól elektromagnetycznych, w zakresie określonym w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* oraz ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne*.

Zakres i częstotliwość monitoringu na terenach zlokalizowanych na analizowanym obszarze będą zatem dostosowane do zakresu i częstotliwości monitoringu prowadzonego w ramach programów Państwowego Monitoringu Środowiska. Pomiary i badania prowadzone w celu określenia stanu poszczególnych komponentów środowiska prowadzone będą natomiast

¹¹ utworzonemu ustawą z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska

zgodnie z metodyką i wymogami określonymi w poszczególnych rozporządzeniach¹², a także specjalistycznych opracowaniach – określających metodyki referencyjne, odnoszące się do sposobu analizowania stanu jakości poszczególnych komponentów środowiska. Stosowanie właściwych metodyk prowadzenia badań i pomiarów jest niezwykle istotne, ze względu na ograniczenie możliwości wystąpienia błędów w ostatecznej ocenie jakości poszczególnych komponentów środowiska.

IX. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji w tym przypadku planu miejscowego. Obowiązek jej opracowania wynika bezpośrednio z zapisów *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* oraz ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*.

Podstawowym celem prognozy oddziaływania na środowisko jest diagnoza stanu środowiska i wskazanie potencjalnego negatywnego oddziaływania realizacji ustaleń planu na środowisko. Niniejsza prognoza dotyczy oceny oddziaływania na środowisko projektu mpzp gminy Międzychód – strefa przemysłowa w rejonie drogi krajowej nr 24 w miejscowości Gorzyń. Analizie i ocenie poddano projekt uchwały Rady Miejskiej Międzychodu, zawierający ustalenia realizacyjne planu oraz rysunek projektu planu w skali 1:2000.

Obszar objęty projektem planu miejscowego zlokalizowany jest w centralnej części gminy Międzychód, na granicy miejscowości Gorzyń i Skrzydlewo, przy drodze krajowej nr 24. Zajmuje on powierzchnię 78 ha. Omawiany obszar stanowi w całości, poza istniejącymi drogami krajową i powiatową, tereny niezagospodarowane i niezainwestowane, użytkowane rolniczo.

W pierwszej części prognozy scharakteryzowano środowisko przyrodnicze w podziale na poszczególne komponenty oraz ich wzajemne powiązania, w tym: warunki geologiczno-gruntowe, rzeźbę terenu, warunki glebowe, warunki wodne, florę, faunę, klimat lokalny i wartości kulturowe. Analizowany obszar charakteryzuje się dość urozmaiconym ukształtowaniem terenu. Rzędne wahają się tu w przedziale od 60,1 m npm do 77,3 m npm.

¹² w tym m.in. w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. 2011 Nr 258, poz. 1550), rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2011 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem (Dz. U. 2011 Nr 288 poz. 1697)

Większość obszaru opracowania zbudowana jest z glin zwałowych. Jedynie we wschodnim i południowo-zachodnim fragmencie występują piski i żwiry wodnolodowcowe. W jego obrębie nie występują żadne udokumentowane złoża surowców naturalnych. Na obszarze opracowania nie ma żadnych cieków ani zbiorników wodnych. Zwierciadło wód gruntowych na większości omawianego terenu występuje głęboko, tzn. poniżej 5 m ppt. Obszar jest dość zróżnicowany zarówno pod względem typów gleb i kompleksów ich rolniczej przydatności, jak również pod względem klas bonitacyjnych (IIIb, IVa, IVb, V). Zdecydowanie dominują gleby pseudobielicowe wytworzone z glin. Dominuje tu roślinność związana z polami uprawnymi. Świat zwierząt reprezentowany jest głównie przez drobne ssaki i ptaki polne. Obszar opracowania charakteryzuje się topoklimatem terenów użytkowanych rolniczo. Występują tu dobre warunki termiczne, równomierne nasłonecznienie, mała wilgotność powietrza i dobre przewietrzanie. Cały teren położony jest w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu „H” Międzychód.

W tej części prognozy opisano także istniejący stan środowiska pod względem ochrony jakości powietrza, wód, klimatu akustycznego oraz pól elektromagnetycznych. Na stan powietrza w omawianym rejonie wpływać może sąsiedztwo drogi krajowej nr 24 oraz duże połacie terenów biologicznie czynnych użytkowanych rolniczo. Ruch komunikacyjny na drodze krajowej nr 24 nie powinien stanowić znaczącego zagrożenia dla klimatu akustycznego w obszarze objętym prognozą. Analizowany obszar nie posiada obecnie możliwości podłączenia do kanalizacji sanitarnej, co w przypadku zabudowy zwiększa ryzyko zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego. Jedynym źródłem promieniowania elektromagnetycznego jest przebiegająca przez centralną część planu napowietrzna linia elektroenergetyczna 110 kV.

W drugiej części szczegółowo omówiono zapisy projektu planu. Projekt wyznacza jeden teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów lub zabudowy usługowej (P/U), 3 tereny rolnicze (R), jeden teren lasu (ZL) oraz tereny drogowe (KD-GP, KD-L, KDW). Stwierdzono również, że głównym celem analizowanego projektu planu miejscowego jest wyznaczenie nowych terenów przeznaczonych do rozwoju funkcji produkcyjno-usługowych. Ponadto szczegółowo omówiono zapisy projektu i wskazano na powiązania ich z zapisami „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód”. Stwierdzono, że projekt planu nie narusza ustaleń studium. Wykazano także brak negatywnych skutków dla środowiska i przestrzeni, jakie mogłyby wystąpić w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu. Na analizowanym fragmencie gminy Międzychód głównymi problemami ochrony środowiska, istotnym z punktu widzenia projektu planu, jest ruch samochodowym na drodze krajowej nr 24, który jednak w chwili obecnej w analizowany obszarze, nie powoduje

uciążliwości dla ludzi, gdyż obszar ten jest użytkowany rolniczo oraz pola elektromagnetyczne związane z napowietrzną linią elektroenergetyczną 110 kV.

Następnie omówiono podstawowe cele ochrony środowiska, formułowane na szczeblu międzynarodowym, krajowym i lokalnym, istotne z punktu widzenia projektu planu. W tym zakresie przeanalizowano następujące dokumenty: Dyrektywę Rady z dnia 21 maja 1991 r. *dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych*, Dyrektywę Rady z dnia 27 września 1996 r. *w sprawie ocen i zarządzania jakością otaczającego powietrza*, *II Politykę Ekologiczną Państwa* oraz *Politykę ekologiczną państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016*, „*Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*”, przenoszący założenia i cele zawarte w dyrektywie unijnej tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej z 23 października 2000 r.

W kolejnej, głównej części opracowania, omówiono potencjalne oddziaływanie realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego. Streszczając tę część należy stwierdzić, co następuje:

- Nowymi punktowymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza będą instalacje grzewcze zlokalizowane w obrębie powstającej zabudowy produkcyjno-usługowej. Planowane jest również jedno nowe źródło liniowe w postaci drogi lokalnej 2KD-L. Realizacja ustaleń planu nie powinna wpłynąć w znaczący sposób na zmianę warunków klimatu lokalnego i jakość powietrza atmosferycznego.
- Realizacja ustaleń planu uniemożliwi mieszanie funkcji produkcyjnej, dla której nie definiuje się wymagań akustycznych w środowisku, z funkcjami lub obiektami, objętymi ochroną akustyczną.
- Realizacja ustaleń planu miejscowego doprowadzi do znaczących zmian krajobrazu. Krajobraz, na większości analizowanego obszaru, z otwartego zmieni się w zamknięty, przekształcony antropogenicznie.
- Zmiany dotychczasowego sposobu użytkowania będą miały znaczący wpływ na powierzchnię ziemi, rzeźbę oraz warunki podłoża, szczególnie na terenach P/U oraz 2KD-L, w miejscach lokalizacji budynków, dojazdów, dojazdów i miejsc postojowych dla samochodów.
- Rozwiązania planu miejscowego w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, w sposób optymalny zabezpieczą środowisko gruntowo-wodne przed zanieczyszczeniem zarówno ściekami przemysłowymi, bytowymi, jak również wodami odpadowymi i roztopowymi, dopiero po realizacji sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej.

- Ustalenia planu w istotny sposób wpłyną na zmniejszenie terenów zajmowanych dotychczas przez zbiorowiska roślinne. Zniszczeniu ulegną jednak wyłącznie zbiorowiska związane z polami uprawnymi, mające niewielką wartość przyrodniczą.
- Nie należy spodziewać się niekorzystnego oddziaływania na ludzi, w związku ze zmianami dotychczasowego sposobu przeznaczenia i zagospodarowania terenów, jakie zostały zaproponowane w projekcie planu miejscowego.
- Nie przewiduje się, aby dobra materialne zlokalizowane w granicach planu zagrożone były zniszczeniem lub uszkodzeniem w wyniku realizacji jego ustaleń.
- Ustalenia planu w odpowiedni sposób chronią tereny dostępne dla ludności przed ponadnormatywnymi polami elektromagnetycznymi związanymi z istniejącą linią elektroenergetyczną 110 kV.

W piątej części uznano, że w projekcie planu zaproponowano optymalne rozwiązania zapobiegające i ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze, przy założeniu, że priorytetem dla tego fragmentu gminy będzie dążenie do jak najszybszej realizacji kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej. Stwierdzono również, że rozwiązania zaproponowane w analizowanym projekcie są rozwiązaniami alternatywnymi w stosunku do ustalonych w obowiązujących na tym obszarze planach miejscowych z 2010 r. i 2012 r.

W ostatniej części prognozy odniesiono się do przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień planu. Stwierdzono, że szczególnie istotne będzie monitorowanie jakości wód podziemnych, w szczególności w okresie poprzedzającym docelową realizację kanalizacji sanitarnej.

Sporządzenie i uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – strefa przemysłowa w rejonie drogi krajowej nr 24 w miejscowości Gorzyń pozwoli na sformułowanie dla tego obszaru szczegółowych rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, umożliwiających rozwój zabudowy produkcyjno-usługowej o odpowiednich parametrach oraz jej właściwą obsługę komunikacyjną.